

LA DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA I ECOLÒGICA DELS BIVALVES D'AIGUA DOLÇA RECENTS DELS PAÏSOS CATALANS

Cristian R. Altaba*

Rebut: maig de 1990

ABSTRACT

The geographical and ecological distribution of the recent freshwater bivalves of the Catalan Countries

This is a compilation of 684 records (163 of them new) of the 18 species of Recent freshwater Bivalves in the Catalan Countries. Given the variety of collecting techniques and published accounts, only presences in each of the 412 localities are recorded. The kind of habitat involved in each case is also mentioned, if known. All localities are arranged by hydrographic drainages.

RESUM

Aquesta és una compilació de 684 citacions (163 de les quals són noves) de les 18 espècies de bivalves d'aigua dolça recents dels Països Catalans. Donada la varietat de mètodes de recol·lecció i de les citacions publicades, només es mencionen presències en cadascuna de les 412 localitats prospectades. També es fa esment del tipus d'hàbitat, si és conegut. Totes les localitats es troben ordenades per conques hidrogràfiques.

KEY WORDS: Mollusca, Bivalvia, Margaritiferidae, Unionidae, Sphaeriidae, Catalan Countries, distribution, habitat, faunistics, limnology.

PARAULES CLAU: Mol·luscs, Bivalves, Margaritifèrids, Uniònids, Esferiids, Països Catalans, distribució, hàbitat, faunística, limnologia.

* Institut d'Estudis Avançants de les Illes Balears (CSIC-UIB). Ctra. de Valldemossa, Km. 7,5. 07071 Palma de Mallorca.

INTRODUCCIÓ

Els bivalves d'aigua dolça són un element comú i important en els ecosistemes límnics. En la gran varietat d'ambients aquàtics als Països Catalans (Fig. 1) hom ha localitzat 18 espècies vivents. Amb aquest treball hom ha volgut compilar i actualitzar un nombre força elevat de citacions publicades, afegint-hi d'altres inèdites. Es tracta, doncs, d'una base de dades essencial per al coneixement faunístic i biogeogràfic de l'àrea considerada; amb aquesta informació és possible enfocar i completar els estudis ecològics i el seguiment dels nombrosos i profunds impactes que l'activitat humana comporta sobre les aigües dolces en un clima mediterrani.

Es coneix molt poc dels bivalves d'aigua dolça, i això malgrat haver estat objecte d'una activitat taxonòmica intensa, de les més confuses i artificioses. Potser per això, la limnologia els ha ignorat metòdicament, encara que poden tenir una gran importància en els ecosistemes límnics: són filtradors, augmentant considerablement la taxa de sedimentació, poden assimilar substàncies dissoltes, intervenen decisivament en la dinàmica del sediment, i poden representar una fracció important de la biomassa i la producció secundària.

La malacologia té una llarga tradició als Països Catalans (ALTABA & TRAVESET, 1985), però els bivalves límnics han quedat sempre un xic al marge, en part perquè no satisfan gaire la majoria de col·leccionistes, i en part per les grans dificultats d'identificació que hom hi ha trobat sempre. Així, mentre l'escola de BOURGUIGNAT (1863-1868), DROUET (1893) i LOCARD (1889, 1890a, 1890b) multiplicava les espècies nominals de nàiades, els esferiïds restaven oblidats; però encara que aquests no tinguin sinonímies gaire extenses a la fauna europea, els errors d'identificació han estat la norma fins fa molt poc. HAAS (1917, 1940, 1969) dugué a terme revisions d'uniónids, reduint dràsticament el nombre d'espècies acceptades, i GEYER (in HAAS, 1926), HAAS (1929) i especialment KUIPER (1961, 1963, 1964, 1966) s'encarregaren de clarificar la taxonomia dels esferiïds catalans. La sistemàtica de les nàiades catalanes és tractada extensament per ALTABA (1991a), i la dels esferiïds en la mateixa àrea per ALTABA (1991b). Fora de les obres d'aquests especialistes, o dels treballs on es fes referència a materials identificats per

ells (GASULL, 1965, 1971, 1981; ALTIMIRA, 1960, 1963, 1965, 1968, 1969, 1972; BECH, 1982) regna la confusió més absoluta. Per aquesta raó, no es fa esment de la identificació original de les citacions publicades. Hi ha tan sols dos treballs amb un enfocament ecològic: HAAS (1918a) i COMBES *et al.* (1971).

En conjunt la fauna ibèrica és encara menys coneguda. Per als unionoïdeus, HAAS (1917c) és encara la referència obligada, que ha de ser complementada amb HAAS (1929, 1969) i NOBRE (1930); per als esferiïds KUIPER (1960, 1961, 1964), GASULL (1971) i ALONSO (1975) són d'utilitat, encara que hi ha poques citacions fora dels Països Catalans. Per a la identificació dels bivalves ibèrics d'aigua dolça, es poden consultar les claus dicotòmiques a ALTABA (1992). La posició sistemàtica dels bivalves recents de les aigües dolces dels Països Catalans és la següent (ALTABA, 1985, 1991a, 1991b):

Classe **Bivalvia**

Subclasse **Lamellibranchia**

Ordre **Palaeoheterodonta**

Subordre **Unionoida**

Superfamília **Unionioidea**

Família **Margaritiferidae**

Subfamília **Margaritiferinae**

Margaritifera (Margaritifera) auricularia
(Spengler, 1793)

Família **Unionidae**

Subfamília **Anodontinae**

Anodonta (Anodonta) cygnea (Linnaeus, 1758)

Subfamília **Unioninae**

Psilunio littoralis littoralis (Cuvier, 1797)

Psilunio littoralis subreniformis (Bourguignat, 1865)

Psilunio littoralis catalonicus (Haas, 1920)

Psilunio littoralis umbonatus (Rossmässler, 1844)

Psilunio littoralis gandiensis (Drouet, 1888)

Unio elongatulus aleroni Companyó & Masot, 1845

Unio elongatulus penchinatianus Bourguignat, 1865

Unio elongatulus ssp.

Unio elongatulus valentinus Rossmässler, 1844

Ordre **Veneroida**

Superfamília **Corbiculoidea**

Família **Sphaeriidae**

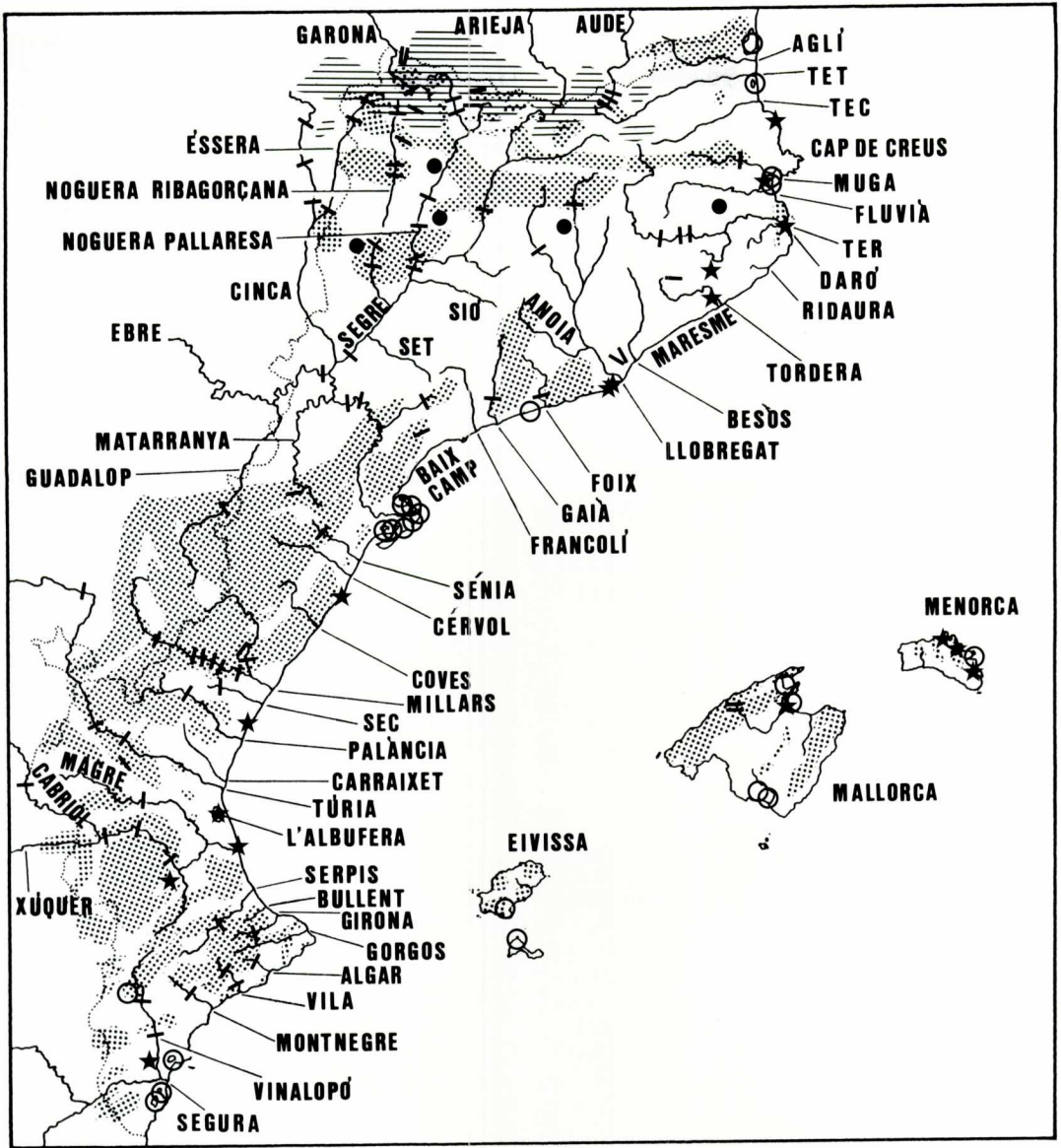

FIG. 1. Hidrografia dels Països Catalans. Puntejats, regions amb roques calcàries; ratllat, regions amb estanys d'origen glacial; cercles plens, estanys càrstics; estels, llacs i llacunes d'aigua dolça; cercles buits, llacunes d'aigua salobre; barres, embassaments.
 Hydrography of the Catalan Countries. Dotted, regions with calcareous rocks; stippled, regions with lakes of glacial origin; full dots, karstic lakes; stars, freshwater lakes and ponds; open dots, brackish water lakes; bars, impoundments.

Subfamília **Sphaeriinae**

Sphaerium (*Sphaerium*) *corneum* (Linnaeus, 1758)

Sphaerium (*Musculium*) *lacustre* (Müller, 1774)

Subfamília **Pisidiinae**

Pisidium (*Pisidium*) *amnicum* (Müller, 1774)

Pisidium (*Cyclocalix*) *casertanum* (Poli, 1791)

Pisidium (*Cyclocalix*) *personatum* Malm, 1855

Pisidium (*Cyclocalix*) *obtusale* (Lamarck, 1818)

Pisidium (*Cyclocalix*) *milium* Held, 1836

Pisidium (*Cyclocalix*) *subtruncatum* Malm, 1855

Pisidium (*Cyclocalix*) *lilljeborgii* Clessin, 1886

Pisidium (*Cyclocalix*) *hibernicum* Westerlund, 1894

Pisidium (*Cyclocalix*) *nitidum* Jenyns, 1832

Pisidium (*Neopisidium*) *moitessierianum* Paldilhe, 1866

Pisidium (*Odhneripisidium*) *tenuilineatum* Stelfox, 1918

Superfamília **Dreissenoidae**

Família **Dreissenidae**

Dreissena polymorpha Pallas, 1771

MÈTODES

El material estudiat és el resultat de prospeccions extensives per gairebé tot el territori considerat, i l'estudi de les col·leccions del Museu de Zoologia de Barcelona i de diferents particulars. La bibliografia malacològica ha estat revisada de manera pràcticament exhaustiva. Les citacions excessivament vagues han estat ignorades. Hi ha col·leccions que no han estat revisades, i d'altres només ho han estat parcialment. El nombre total d'exemplars examinats és de l'ordre de 2.000.

RESULTATS

Les localitats estudiades representen un ampli ventall d'hàbitats, que hom ha classificat a tall de comparació en tipus bàsics, d'acord amb la naturalesa casuística de la gran majoria de citacions (*Taula I*). La presència o absència d'una determinada espècie en qualsevol d'aquests tipus d'hàbitat

TAULA I. Tipus d'hàbitat reconeguts per als bivalves d'aigua dolça dels Països Catalans.

Habitat types recognized for the freshwater bivalves of the Catalan Countries.

1. Dolls temporals. Molt heterogenis, però imposant una gran capacitat de colonització. S'hi inclouen les «pozines» d'alta muntanya.

Temporary pools. Very heterogeneous, imposing a great colonizing capacity. High mountain «pozines» are included here.

2. Dolls permanents. Aigües quietes i poc profundes, sotmeses a canvis sobtats de temperatura i nivell.

Permanent pools. Quiet, shallow waters subjected to sudden changes in temperature and level.

3. Llacunes estepàries permanents. Es tracta d'aigües molt mineralitzades, no atalassohalines, situades al fons de petites conques endorreiques en regions aixutes.

Permanent steppic pools. These are quite mineralized, non-athalassohaline waters, located at the bottom of small endorheic drainages in arid regions.

4. Basses de reg i abeuradors. Ambients lenitics d'origen artificial, amb vores abruptes, normalment desproveïdes de vegetació, amb fons en general de llim i sovint permanents.

Irrigation ponds and watering places. Lenitic environments of artificial origin, with steep edges, normally without vegetation, usually with silt on the bottom, and often permanent.

5. Estanys d'alta muntanya. Llacs pirinencs d'origen glacial.

High mountain lakes. Pyrenean lakes of glacial origin.

6. Estanys curullats i mulleres d'alta muntanya. Ambients palustres pirinencs.

High mountain moors and filled-up lakes. Pyrenean wetlands.

7. Estanys càrstics. Llacs d'origen càrstic dels Prepirineus, amb aigües dures i sediment molt fi.

Carstic lakes. Pre-Pyrenean lakes of carstic origin, with hard waters and soft sediments.

8. Llacunes interiors. D'origen divers, amb aigua tot l'any i abundant vegetació aquàtica.

Inland lakes. Of various origins, with water all the year-round, and abundant aquatic vegetation.

9. Canyissars i balcars. Fons de fang o llim entre vegetació helofítica de terra baixa, a poca profunditat. Són ambients perifèrics a altres d'aquesta llista.

Reed and bog marshes. Shallow, with mud or silt bottom, and lowland helophytic vegetation.

10. Arrossars. Camps extensos, molt poc profunds i amb el cicle hídic artificialment invertit (inundats a l'estiu, eixuts a l'hivern), amb una elevada productivitat però imposant ritmes biològics accelerats, la capacitat de suportar canvis ambientals sobtats, i períodes de resistència a l'assecamment.

Rice fields. Very shallow, extensive wetlands with their water cycle artificially inverted (swamped in summer, dry in winter). Highly productive, yet imposing accelerated biological rhythms, the ability to withstand sudden environmental changes, and drought-resistant periods.

11. Estanys litorals i albuferes d'aigua dolça. Llacunes soves, permanents i molt productives, però sovint amb sediments torbosos poc favorables per als mol·luscs. Malauradament cada cop més escassos i degradats.

Coastal freshwater lakes. Shallow, permanent, highly productive lakes, often with peat and thus rather unfavorable to molluscs. Unfortunately becoming few and degraded.

12. Embassaments. D'origen artificial, sotmesos a oscil·lacions importants de nivell i amb sediments molt fins i profunds.

Impoundments. Artificial lakes subjected to important water level oscillations, having very fine, deep sediments.

13. Fonts. Piques, bassals i entollaments contigus a surgències de cabal escàs però continu, amb poques variacions temporals.

Springs. Tubs, ponds, and puddles next to sources of small but continuous flow, with slight temporal variation.

14. Reguerons i seqüetes de fonts. Com l'anterior, però tractant-se d'ambients lòtics.

Spring drains and ditches. As 13, but being lotic environments.

15. Torrents, rierols i rieres intermitents. Ambients lòtics temporals, de règim pluvial o bé pluvionival a l'alta muntanya.

Temporary brooks and streams. Temporary lotic environments, with a regime that is pluvial, or pluvio-nival in high mountains.

16. Aiguaneixos de cabal important. Surgències importants formant una petita llacuna i rierols cabalosos contigus d'aigua cristal·lina. Característics del País Valencià.

16. Big sources. Springs with large flow, giving rise to a small pond and clearwater streams. Characteristic of the Valencia region.

17. Rierols i curs alt de rius. Ambients lòtics permanents amb pendent considerable i substrats tous poc importants i localitzats. Sovint amb règim pluvial, o pluvionival a l'alta muntanya.

Brooks and upper reaches of rivers. Permanent lotic environments with a considerable slope, and few, localized soft substrates. Often with a regime that is pluvial, or pluvio-nival in high mountains.

18. Curs mitjà de rius. Rius de poc pendent, poc profunds i amb fons predominantment pedregós o sorrenc. Sobretot a les regions de muntanya mitjana. Sotmesos a estiatge intens.

Middle reaches of rivers. Shallow rivers with gentle slopes, and a sandy or rocky bottom. Mostly in middle-mountain regions. Subjected to severe reductions of flow in summer.

19. Curs baix de rius amb fort estiatge. Rius de pendent mínim, amb fons de fang o llim, de règim mediterrani típic.

Low reaches of rivers with strong reductions of flow in summer. Rivers with minimal slopes, a mud or silt bottom, and a typical Mediterranean regime.

20. Curs baix de rius amb estiatge feble. Rius drenant una conca prou extensa per a no sofrir grans canvis estacionals en el cabal. Als Països Catalans només s'hi inclou l'Ebre.

Low reaches of rivers with moderate reductions of flow in summer. Rivers draining an area extensive enough to avoid large seasonal changes in flow. Only the Ebro has these traits in the Catalan Countries.

21. Desembocadures de rius, amb influència marina. Tram final de rius, una zona sotmesa a fluctuacions febles de la salinitat del mar veí.

River mouths, with marine influence. Final reaches of rivers, a zone subjected to slight fluctuations in salinity due to the nearby sea.

22. Sèquies. Conduccions obertes d'origen artificial, amb molt corrent o poc, parets sovint verticals i fons fangós, sotmeses a assecament periòdic parcial o total i de vegades a extracció del sediment.

Ditches. Open water conductions of artificial origin, with fast or slow current, often vertical walls, and muddy bottom. Subjected to partial or total periodical drying, and sometimes to sediment removal.

23. Canals. Essencialment idèntics a les sèquies, però més profunds i cabalosos.

Channels. Essentially as 22, but deeper and with a larger flow.

24. Al·luvions. Materials arrossegats per aigües corrents, d'origen evidentment incert.

River drift. Materials transported by running water, obviously of uncertain origin.

pot molt ben ésser deguda a factors desconeguts i parcialment correlacionats amb aquesta classificació, però la qualitat de la immensa majoria de dades no permet una anàlisi més aprofundida.

Hom la compilat 684 citacions (una espècie en una localitat) en total, procedents de 412 localitats o estacions de mostreig (Fig. 2). D'aquestes citacions, 163 són inèdites (assenyalades amb un asterisc a la relació). Totes les citacions, bibliogràfiques i inèdites, han estat incloses en una única taula amb totes les localitats ordenades per conques hidrogràfiques i numerades (*Taula II*); les localitats són breument descrites en la relació de localitats. Donada la gran varietat de mètodes i intensitat de recol·lecció, hom ha omès tota referència a abundàncies, perquè aquestes dades no són necessàriament representatives ni comparades. L'anàlisi detallada d'aquestes dades serà publicat separatament.

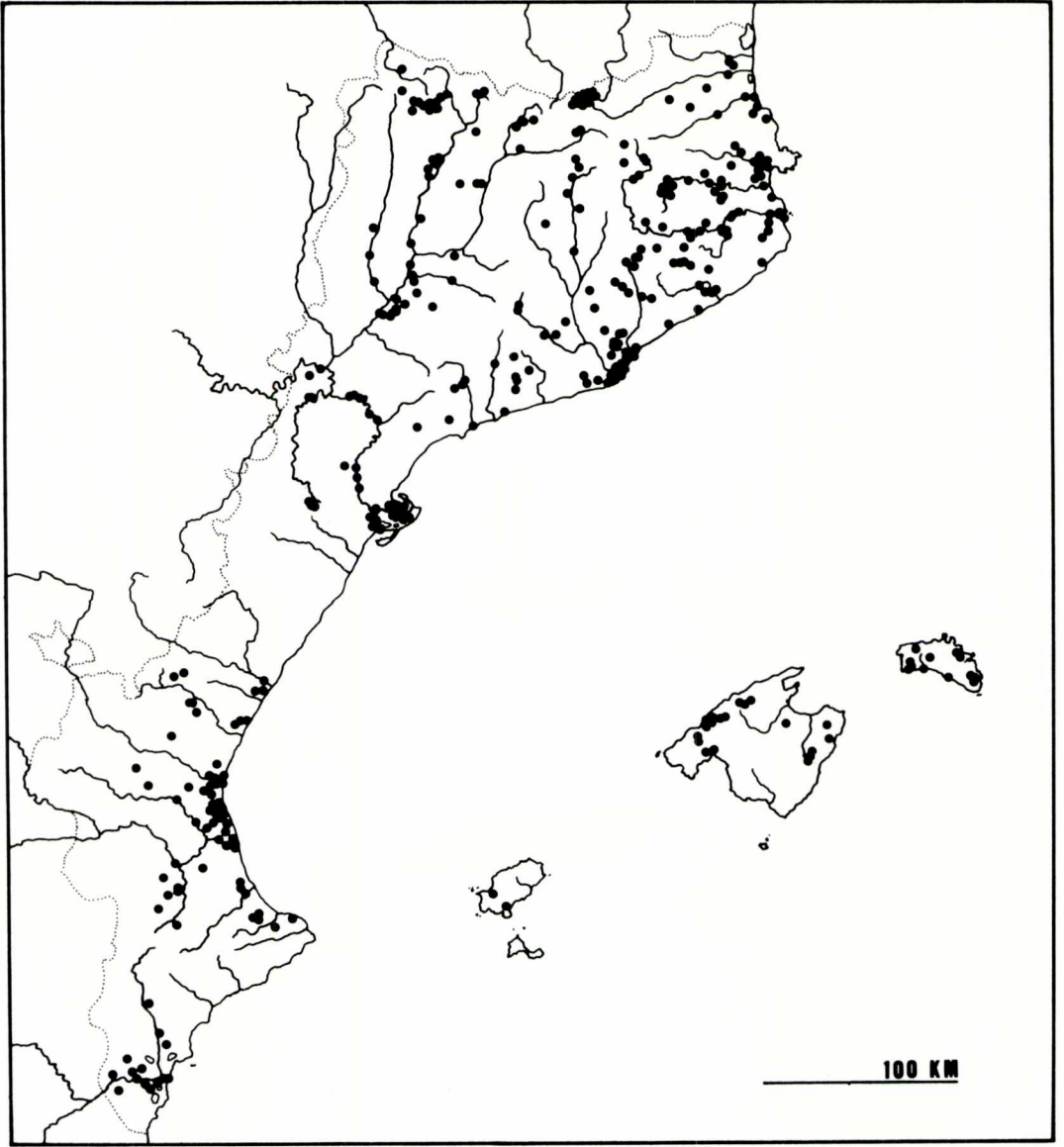

FIG. 2. Localitats conegudes de bivalves d'aigua dolça als Països Catalans.
Known localities of freshwater bivalves in the Catalan Countries.

TAULA II. Distribució de les espècies de bivalves d'aigua dolça recents als Països Catalans. Un asterisc significa que aquella localitat conté citacions inèdites. La darrera columna indica el tipus d'hàbitat, segons la classificació de la Taula I; hi ha citacions publicades que no inclouen aquesta informació, però en alguns casos ha estat possible determinar l'ambient de què es tractava; els números entre parentesi són localitats desaparegudes. Les creus signifiquen presència comprovada, i els interrogants representen citacions no comprovades o dubtoses.

Distribution of recent freshwater bivalve species in the Catalan Countries. An asterisk indicates that a given locality contains previously unpublished records. The last column refers to habitat type, as defined in Table I. There are published records that do not contain this information; however, in some cases it has been possible to determine the habitat of collection. Numbers in parentheses refer to disappeared localities. Crosses stand for confirmed presence, and question marks mean that a given record remains unconfirmed or doubtful.

Localitat	<i>Margaritifera auricularia</i>	<i>Anodonta cygnea</i>	<i>Psilano littoralis</i>	<i>Unio elongatulus</i>	<i>Sphaerium corneum</i>	<i>Sphaerium lacustre</i>	<i>Pisidium amnicum</i>	<i>Pisidium casertanum</i>	<i>Pisidium personatum</i>	<i>Pisidium obtusale</i>	<i>Pisidium milium</i>	<i>Pisidium subtruncatum</i>	<i>Pisidium liljeborgii</i>	<i>Pisidium hibernicum</i>	<i>Pisidium nitidum</i>	<i>Pisidium moitessierianum</i>	<i>Pisidium tenuilineatum</i>	<i>Dreissena polymorpha</i>	Habitat (Taula I)
1							+												
2							+	+											14
3							+	+											11
4							+												15
5							+												13
6							+												
7							+												4
8							+												22
9								+											
10							+												15
11							+	+											13
12							+	+											
13							+	+											13
14							+	+											13
15							+												13
16							+												15
17							+	+											
18							+	+											13
19							+												15
20							+												13
21							+	+											13
22							+												15
23							+	+											13
24								+											13
25								+											4
26								+											13
27							+												
28								+											
29							+	+											13
30							+												
31							+												13
32							+												
33							+												
34		+																	(19)
35		+																	(19)
36					+		+	+											23
37			+				+	+											23
38							+												23
39			+				+	+											23
40			+																(19)
41			+																22
42			+																23
43			+				+												(23)
44							+												24
45							+	+											22
46					+		+		+										9
47					+		+												22
48							+												22
49				+			+	+											16
50	+		+																22
51		+					+												16

Localitat	<i>Margaritifera auricularia</i>	<i>Anodonta cygnea</i>	<i>Psilunio litoralis</i>	<i>Unio elongatulus</i>	<i>Sphaerium corneum</i>	<i>Sphaerium lacustre</i>	<i>Pisidium amnicum</i>	<i>Pisidium casertanum</i>	<i>Pisidium personatum</i>	<i>Pisidium obtusale</i>	<i>Pisidium milium</i>	<i>Pisidium subtruncatum</i>	<i>Pisidium liljeborgii</i>	<i>Pisidium hibernicum</i>	<i>Pisidium nitidum</i>	<i>Pisidium moitessierianum</i>	<i>Pisidium tenuitrematum</i>	<i>Dreissena polymorpha</i>	Habitat (Taula I)
52			+																18
53			+																19
54			+																16
55			+				+	+	+						+	+			16
56			+	+			+			+									16
57							+												22
58							+												22
59			+											+					18
60								+											22
61								+						+					22
62								+						+					22
63							+	+	+		+	+		+					8
64			+																19
65			+	+															23
66								+											16
67								+	+										(19)
68			+																
69														+					
70			+	+															
71			+																19
72			+																19
73			+																19
74			+	+															21
75								+	+							+			22
76																			23
77	+	+	+																23
78		+	+																22
79	+	+	+																22
80								+											15
81								+											(11)
82	+		+																(11)
83	+		+																(11)
84	+																		(11)
85	+		+																(11)
86	+		+																(11)
87	+																		(11)
88	+		+																(11)
89														+					13
90			+																(23)
91		+																	(19)
92								+											(22)
93								+											(23)
94								+											(22)
95								+											(22)
96		+																	(22)
97	+		+																
98								+											(21)
99								+	+										(22)
100		+																	22
101								+	+										13
102								+	+										22
103								+	+										
104								+	+					+					13
105								+	+	+				+					16
106		+	+																22
107		+																	23
108	+		+																11
109		+																	22
110								+						+					22
111		+																	19
112									+			+							4
113								+											1
114								+											4

Localitat	<i>Margaritifera auricularia</i>	<i>Anodonta cygnea</i>	<i>Psilantio littoralis</i>	<i>Unio elongatulus</i>	<i>Sphaerium comeum</i>	<i>Sphaerium lacustre</i>	<i>Pisidium amnicum</i>	<i>Pisidium casertanum</i>	<i>Pisidium personatum</i>	<i>Pisidium obtusale</i>	<i>Pisidium milium</i>	<i>Pisidium subtruncatum</i>	<i>Pisidium liljeborgii</i>	<i>Pisidium hibernicum</i>	<i>Pisidium nitidum</i>	<i>Pisidium moitesseianum</i>	<i>Pisidium tenuilineatum</i>	<i>Dreissena polymorpha</i>	Habitat (Taula I)
115		+																	19
116					+														3
117	+		+	+															20
118	+																		20
119		+																	12
120							+	+							+				(24)
121	+																		20
122		+	+	+															20
123								+											20
124			+																20
125	+	+	+	+															20
126		+	+																20
127	+	+	+	+															23
128		+																	23
129			+																23
130		+	+	+															23
131		+	+																22
132						+													10
133						+													10
134		+	+	+															(23)
135		+	+	+															23
136		+	+	+															23
137						+		+											22
138		+		+															22
139		+																	23
140				+															23
141						+													10
142						+													10
143		+	+	+															23
144								+											5
145								+											5
146								+											5
147														+					5
148									+										13
149		+																	12
150		+																	(18)
151								+											5
152								+											5
153														+					5
154								+											5
155								+											5
156								+											17
157															?				
158														+					15
159														+					13
160								+											15
161								+											2
162								+											13
163								+		+					+				7
164								+							+				7
165								+		+					+				7
166								+							+				7
167								+							+				7
168								+							+				7
169								+							+				7
170								+											13
171								+											
172								+											
173		+						+											13
174								+											12
175								+		+		+	+	+					5
176								+	+	+		+	+	+					5
177								+		+	+	+	+	+					6
								+		+	+	+	+	+					5

Localitat	<i>Margaritifera auricularia</i>	<i>Anodonta cygnea</i>	<i>Psilunio littoralis</i>	<i>Unio elongatulus</i>	<i>Sphaerium corneum</i>	<i>Sphaerium lacustre</i>	<i>Pisidium ammicum</i>	<i>Pisidium casertanum</i>	<i>Pisidium personatum</i>	<i>Pisidium obusale</i>	<i>Pisidium milium</i>	<i>Pisidium subtruncatum</i>	<i>Pisidium liljeborgii</i>	<i>Pisidium hibernicum</i>	<i>Pisidium nitidum</i>	<i>Pisidium moitessierianum</i>	<i>Pisidium tenuilineatum</i>	<i>Dreissena polymorpha</i>	Habitat (Taula I)
178																			5
179																			
180												+							
181							+				+				+				14
182												+							5
183							+												5
184								+											22
185							+												4
186							+												13
187												+							2
188			+				+												19
189			+																19
190							+												15
191			+																19
192	+																		12
193			+																
194							+												22
195			+																19
196			+																19
197							+												4
198							+				+								22
199			+																23
200			+																23
201			+																23
202	+																		19
203							+												
204							+												15
205							+					+							18
206							+					+							22
207							+												17
208				?															
209							+												18
210							+												
211															+				
212							+												15
213							+												15
214							+												13
215							+												13
216							+												14
217							+												
218							+	+			+				+				
219							+												
220							+		?										
221							+	+											24
222																	+		18
223							+												15
224						+													15
225							+												
226							+												
227								+											15
228					+		+												
229							+												23
230							+												24
231							+												24
232															+				2
233												+							15
234							+												23
235					+			+	+		+								22
236					+		+												11
237					+		+				+								22
238					+		+								+				()
239					+														()
240							+												()

Localitat	<i>Margaritifera auricularia</i>	<i>Anodonta cygnea</i>	<i>Psilantio littoralis</i>	<i>Unio elongatulus</i>	<i>Sphaerium corneum</i>	<i>Sphaerium lacustre</i>	<i>Pisidium amnicum</i>	<i>Pisidium cosertanum</i>	<i>Pisidium personatum</i>	<i>Pisidium obtusale</i>	<i>Pisidium milium</i>	<i>Pisidium subtruncatum</i>	<i>Pisidium liljeborgii</i>	<i>Pisidium hibernicum</i>	<i>Pisidium nitidum</i>	<i>Pisidium moitesseianum</i>	<i>Pisidium tenuilineatum</i>	<i>Dreissena polymorpha</i>	Habitat (Taula I)
241					+	+	+												()
242					+		+												17
243							+												17
244							+		?										
245							+												
246							+												15
247			?		+	+	+					+							
248							+												()
249						+		+											
250									+										13
251						+	+	+				+			+				12
252							+	+				+			+				12
253							+	+				+							22
254						+													4
255					+														
256							+												13
257								+				+							15
258							+												15
259							+												
260										+									
261											+								22
262	?		?																
263								+											13
264								+											15
265								+											15
266						+													12
267								+											15
268					+	+	+												(19)
269						+													(11)
270			?																4
271					+														
272							+												
273							+												
274							+												12
275								+											15
276				+															19
277	+		+																(18)
278						+													9
279									+										9
280	+																		
281							+							?					19
282					+														
283							+												
284									+										18
285						+	+			?									18
286																			
287							+												17
288							+												14
289							+												17
290								+											15
291								+											13
292							+	+			+				+				22
293							+												13
294																			18
295					+														
296					+														22
297					+														18
298			+		+														18
299					+														(19)
300	+	+	+	+			+												()
301		+	+																(17)
302	+	+	+																(22)
303				+															(4)

Localitat	<i>Margaritifera auricularia</i>	<i>Anodonta cygnea</i>	<i>Psiluntio littoralis</i>	<i>Unio elongatulus</i>	<i>Sphaerium corneum</i>	<i>Sphaerium lacustre</i>	<i>Pisidium ammicum</i>	<i>Pisidium casertanum</i>	<i>Pisidium personatum</i>	<i>Pisidium obtusale</i>	<i>Pisidium milium</i>	<i>Pisidium subtruncatum</i>	<i>Pisidium liljeborgi</i>	<i>Pisidium hibernicum</i>	<i>Pisidium nitidum</i>	<i>Pisidium moitessierianum</i>	<i>Pisidium tenuilineatum</i>	<i>Dreissena polymorpha</i>	Habitat (Taula I)
304		+																	(19)
305		+	+	+															(19)
306				+															(19)
307			+																(19)
308		+	+	+															7
309		+	+	+															7
310		+																	7
311											+								7
312												+							7
313												+					+		7
314								+		+	+	+				+			7
315										+	+	+							7
316												+							7
317										+		+							7
318																			7
319											+	+				+	+		7
320												+							2
321			+	+								+							(19)
322			+	+															(19)
323		+																	23
324		+																	(24)
325		+		+															
326								+											
327		+																	
328		+																	19
329			+	+															18
330					+			+											
331				+															18
332					+	+		+	+	+		+							24
333												+							14
334			+	+				+											18
335				+															18
336					+														
337				+															18
338								+											
339			+																18
340				+															18
341				+															18
342			+	+															18
343				+															18
344		+																	19
345			+	+															18
346			+																
347		+		+															18
348			+																
349											+								22
350								+											22
351										+									22
352										+									2
353					+														22
354		+		+															18
355		+																	18
356								+											
357		+	+	+															()
358		+																	(15)
359					+	+													(2)
360						+				+									22
361					+	+			+	+									22
362		+																	(11)
363		+																	11
364				+															18
365		+																	21
366				+															18

Localitat	<i>Margaritifera auricularia</i>	<i>Anodonta cygnea</i>	<i>Psilunio littoralis</i>	<i>Unio elongatulus</i>	<i>Sphaerium comeum</i>	<i>Sphaerium lacustre</i>	<i>Pisidium ammicum</i>	<i>Pisidium casertanum</i>	<i>Pisidium personatum</i>	<i>Pisidium obtusale</i>	<i>Pisidium milium</i>	<i>Pisidium subtruncatum</i>	<i>Pisidium liljeborgii</i>	<i>Pisidium hibernicum</i>	<i>Pisidium nitidum</i>	<i>Pisidium mottesianum</i>	<i>Pisidium tenuilineatum</i>	<i>Dreissena polymorpha</i>	Habitat (Taula I)
367				+															18
368				+															18
369				+															18
370	+																		18
371	+																		19
372	+																		21
373	+			+															19
374							+		+	+	+	+	+	+	+				5
375							+		+	+	+	+	+	+	+				6
376							+		+	+	+	+	+	+	+				5
377									+	+					+				5
378												+							5
379							+					+							5
380							+					+	+						5
381												+	+						5
382													+						5
383							+												5
384							+												5
385							+				+		+	+	+				5
386											+	+	+	+	+				5
387											+	+	+	+	+				5
388							+		+	+	+	+	+	+	+				6
389									+	+		+	+	+	+				6
390									+	+		+	+	+	+				6
391							+		+	+	+	+	+	+	+				17
392							+		+	+	+	+	+	+	+				5
393									+	+		+	+	+	+				6
394							+		+	+	+	+	+	+	+				5
395							+		+	+	+	+	+	+	+				6
396							+		+	+	+	+	+	+	+				5
397							+		+	+	+	+	+	+	+				5
398							+		+	+									1
399							+			+			+	+	+				5
400							+		+	+			+	+	+				5
401							+		+	+					+				6
402							+								+				5
403												+	+						5
404							+					+	+						5
405			+																18
406				+							+								18
407	+	+	+	+			+				+								(19)
408					+		+												19
409			+																19
410										+									5
411													+		+				5
412							+												2

RELACIÓ DE LOCALITATS

MENORCA

1. Maó. (AZPEITIA MOROS, 1933; Serradell, col.)
2. Maó. Font d'En Maria, sèquia. XII-1964. (GASULL, 1965.)
3. Maó. Colàrsega. I-1962. (GASULL, 1965.)
4. Torrent prop del Port d'Addaia. VII-1971. (ALTIMIRA, 1972.)
5. Addaia. Font d'es Garrober. V-1963. (GASULL, 1965.)
6. Ferreries. Son Morera. I-1962. (GASULL, 1965.)
7. Abeurador prop de la platja d'Algaia-rens. VII-1971. (ALTIMIRA, 1972.)
8. Platja de Son Saura, Ciutadella. Sèquia. XI-1964. (GASULL, 1965.)
9. Sant Joan de Carbonell. V-1964. (GASULL, 1965.)
10. Torrent de Sant Joan. (KUIPER, 1961.)
11. Sant Galdana. Font Binissaid. I-1962. (GASULL, 1965.)
12. Cala en Porter. III-1965 (GASULL, 1965.)

MALLORCA

13. Manacor. Font d'es Morro. XI-1964. (GASULL, 1965.)
14. Manacor. Font de Sa Vall n'Alou. XI-1964. (GASULL, 1965.)
15. Manacor. Font d'en Llodrà. XI-1963. (GASULL, 1965.)
16. Son Cervera. Torrent de Sant Jordi. VI-1965. (GASULL, 1965.)
17. Artà. Hort d'en Salat. II-1961. (GASULL, 1965.)
18. Muro. Font Son Sant Joan. II-1960. (GASULL, 1965.)
19. Lluc. Vall de Josafat. Torrent. V-1965. (GASULL, 1965.)
20. Massanella. Font Comafreda. V-1964. (GASULL, 1965.)
21. Font d'Escorca. V-1950. (MARGALEF, 1953.)
22. Rierol prop de Sòller. 1952. (JAECKEL, 1952; KUIPER, 1961.)
23. Sòller. Font de s'Olla. I-1960. (GASULL, 1965.)
24. Port de Sòller. Font de Sa Pica. II-1960. (GASULL, 1965.)
25. Deià. Rentador. XII-1959. (GASULL, 1965.)

26. Valldemossa. Font de Son Batista. XII-1959. (GASULL, 1965.)
27. Miramar. 1927. (KUIPER, 1961.)
28. Esporles. La Granja. I-1960. (GASULL, 1965.)
29. Esporles. Font d'en Bassina. VI-1965. (GASULL, 1965.)
30. Palma. (AZPEITIA MOROS, 1933; GASULL, 1965.)
31. Palma. Font Mestre Pere. IX-1965. (GASULL, 1965.)

EIVISSA

32. Ciutat d'Eivissa. (AZPEITIA MOROS, 1933; GASULL, 1965; PAUL, 1984.)
33. Sant Antoni. (AZPEITIA MOROS, 1933; GASULL, 1965; PAUL, 1982.)

CONCA DEL SEGURA

34. Oriola. Riu Reguerón. III-1967. (GASULL, 1971.)
35. Oriola. Riu Segura. (ROSSMÄSSLER, 1844; BOURGUIGNAT, 1865; DROUET, 1893; HAAS, 1917b). III-1967. (GASULL, 1971.)
36. Albaterra. San Isidro. Canals. III-1967. (GASULL, 1971.)
37. El Mudamiento. Canal. III-1967. (GASULL, 1971.)
38. Campaneta. Canal de la Carretera d'Almoradí. III-1967. (GASULL, 1971.)
39. Dolores. Canal Mayayo. III-1967. (GASULL, 1971.)
40. Rojales. Riu Segura. VIII-1968. (GASULL, 1971.)
41. Rojales. Sèquia al sud del poble. II-1968. (GASULL, 1971.)
42. Guardamar del Segura. Canal Mayayo. II-1967. (GASULL, 1971.)
43. Guardamar del Segura. Canal del Segura. VIII-1968. (GASULL, 1971.)
- * 44. Al-luvions del Segura, platja de Guardamar del Segura. XII-1978.

CONCA DEL VINALOPÓ

45. Elda. Sèquia de la carretera de Madrid. III-1967. (GASULL, 1971.)
46. Elx. Canyissars de la central elevadora. I-1966. (GASULL, 1971.)
47. Elx. L'Alcúdia. Canal. I-1966. (GASULL, 1971.)

CONCA DEL GIRONA

48. Dènia. Venta d'en Roig. Sèquia. II-1966. (GASULL, 1971.)
49. Ondara. Sèquia del Rentador. VII-1968. (GASULL, 1971.)

CONCA DEL BULLENT

50. Pego. Sèquia del Racó. VII-1968. (GASULL, 1971.)
51. Pego. Les Aigües. II-1966. (GASULL, 1971.)
52. Pego. Riu Bullent. VIII-1969. (GASULL, 1971.)

CONCA DEL RIU D'ALCOI

53. Riu Serpis o d'Alcoi, a Gandia. (DROUET, 1888, 1893; HAAS, 1917b; AZPEITIA MOROS, 1933.)
54. Aiguaneixos a Gandia. (AZPEITA MOROS, 1933.)
55. Gandia. Bairén. Sèquia de Banyador. II-1966. (GASULL, 1971; KUIPER, 1981.)
- * 56. Gandia. Bairén. Ullal del Nedador. VIII-1988. Conquilles en el sediment regirat.

CONCA DEL XÚQUER

57. Ontinyent. Pous Clars. Sèquia. II-1966. (GASULL, 1971.)
58. Cerdà. Sèquia de Ranès. XII-1967. (GASULL, 1971.)
- * 59. Riu dels Sants, a l'Alcúdia de Crespins. Aigua molt neta, corrent moderat (1 m/s) i fons de còdols amb *Scirpus*. IV-1983. Indret destruït el gener del 1988.
60. Xàtiva. (AZPEITIA MOROS, 1933.)
61. Xàtiva. Sèquia de la Murtra. II-1968. (GASULL, 1971.)
62. Xàtiva. Sèquia de la Vila. XII-1967. (GASULL, 1971.)
63. Albufereta d'Anna. II-1966. (GASULL, 1971.)
- * 64. Gavarda. Vora dreta del riu, just després del poble. V-1985. (S. Sabaté, leg.)
65. Cogullada (Carcaixent). Canal al sud del poble. VIII-1969. (GASULL, 1971.)
66. Serra de Xiva (a la Xiva de Bunyol). 1917. (KUIPER, 1961.)
67. Bunyol. El Balsón. VIII-1969. (GASULL, 1971.)

68. Riu Magre, a Montroi. (BOFILL, 1915; HAAS, 1917c.)
69. Carlet. 1917. (KUIPER, 1961.)
70. Algemés. (DROUET, 1893; HAAS, 1917c; AZPEITIA MOROS, 1933; GASULL, 1971.)
71. Riola. (GASULL, 1971.)
72. Gavarda (JIMÉNEZ & MARTÍNEZ-LÓPEZ, 1988.)
73. Alberic. (JIMÉNEZ & MARTÍNEZ-LÓPEZ, 1988.)
74. Riu Xúquer, a Cullera. (DROUET, 1893; HAAS, 1917c.)
- * 75. Vora dreta del Xúquer, uns 2 kms després de Cullera. Fons de fang amb clara influència marina: *Nereis*, *Abra*, *Mercuria*, i conductivitat de 8.000 a 18.000 mhos. 1 m de fondària, entre molls de fusta. V-1985. (S. Sabaté, leg.)
76. Cullera. L'Estany. Sèquies. II-1966. (GASULL, 1971.)
77. Sueca. Muntanyeta dels Sants. Canal. VII-1968. (GASULL, 1971.)

CONCA DE L'ALBUFERA DE VALÈNCIA

78. El Mareny de les Barraquetes (Sueca). Canal. V-1971. (GASULL, 1971.)
79. Sollana. Sèquia Llobera. VII-1968. (GASULL, 1971.)
80. Torrent. 1917. (KUIPER, 1961.)
81. València. Rierol a l'Horta. 1917. (KUIPER, 1961.)
82. Port de Silla. Fang hùmic, 0.2-0.3 m de profunditat. 1917. (HAAS, 1918, 1922.)
83. Port de Catarroja. Fang hùmic, 0.2-0.3 m de profunditat. 1917 (HAAS, 1918a, 1922.)
84. Prop de la vora est de la Mata de Sant Roc. Fang enganxós, 2 m de profunditat. 1917. (HAAS, 1918a, 1922.)
85. Saler. Canal de l'Albufera. 1917. (HAAS, 1922; KUIPER, 1961.) VII-1968. (GASULL, 1971.)
86. Vora de la Devesa, fins a 500 m endins. Sorra i fang en diverses proporcions, de 0 a 1.5 m de profunditat. (KOBELT, 1882.). 1917. (HAAS, 1918a, 1922.)
87. Mata de la Siquieta. VII-1968. (GASULL, 1971.)
88. El Palmar, a l'Albufera. VIII-1969. (GASULL, 1971.)
- (-). Albufera de València. (ROSSMÄSSLER, 1854; BOURGUIGNAT, 1865; SERVAIN, 1880; BOFILL, 1888; LOCARD, 1890b;

SIMPSON, 1900, 1914; HAAS, 1917b, 1922, 1924b.) Citacions compreses a HAAS (1918a).

CONCA DEL TÚRIA

89. Lliria. Font de Sant Vicenç. VIII-1969. (GASULL, 1971.)
90. Canals del Túria prop de València. (AZPEITIA MOROS, 1933.)
91. Riu Túria a València. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b; AZPEITIA MOROS, 1933.)
92. Sèquia de la presó Model de València. 1917. (KUIPER, 1961.)
93. València, canal. 1917. (KUIPER, 1961.)
94. Benetússer. 1917. (KUIPER, 1961.)
95. Campanar. Sèquia. 1917 (KUIPER, 1961.)
96. Benimaclet. Sèquia de Palafranga i del molí de farina. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b.)
97. València. (GRAELLS, 1846; BOURGUIGNAT, 1865; BOFILL, 1888; LOCARD, 1890; HAAS, 1917b.)
98. El Grao de València. (AZPEITIA MOROS, 1933.)
99. La Malva-rosa (València). Sèquia. 1917. (KUIPER, 1961.)

CONCA DEL BARRANC DE CARRAIXET

100. València. Sèquia de Montcada. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b.)

CONCA DEL PALÀNCIA

101. Viver. Font de San Miguel. II-1975. (GASULL, 1981.)
102. Caudiel. Sèquia del poble. V-1977. (GASULL, 1981.)
103. Navaixes. (AGUILAR-AMAT, 1928.)
104. Navaixes. Font de la Peña. XII-1974. (GASULL, 1981.)
105. Altura. Banyador. XII-1974. (GASULL, 1981.)

CONCA D'ALMENARA

106. Sèquies d'Almenara. (GASULL, 1981.)
107. Canals de l'estany d'Almenara. XII-1975. (GASULL, 1981.)
108. Estanys d'Almenara. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b; GASULL, 1981.) Valves aparellades en els sediments procedents de la neteja dels canals a la vora sud-oest. I-1988.

CONCA DEL SEC

109. Borriana. Sèquia Palafanga. (ROSSMÄSSLER, 1854; GASULL, 1981.)
110. Borriana. Sèquia del Port. XII-1974. (GASULL, 1981.)

CONCA DEL MILLARS

111. Riu Millars. (ROSSMÄSSLER, 1854; GASULL, 1981.)

CONCA DEL MATARRANYA

- * 112. Coratxà. Abeurador abandonat amb molt poca aigua, al vessant est, amb caràcies molt joves, 1 km al nord-est del Maset. I-1983.
- * 113. Coratxà. Doll molt ombrívol amb caràcies, a l'obaga al nord del Maset. I-1983.
- * 114. Coratxà. Abeurador del Maset. I-1983.
- * 115. Toll permanent al riu Matarranya, prop de Nonasp. (A. Sostoa, com. pers.).

CONQUES ENDORREIQUES DEL BAIX CINCA

- * 116. Llacuna estepària convertida en abeurador permanent, d'uns 3 m de profunditat, amb moltes caràcies, prop de Mequinensa. X-1983. (X. Millet, leg.)

CONCA DE L'EBRE

117. Riu Ebre, a Mequinensa, a més de 8 m de profunditat. (HAAS, 1917a, 1929.)
118. Riu Ebre, a Riba-roja, a més de 8 m de profunditat. (HAAS, 1929.)
- * 119. Embassament de Riba-roja. VIII-1979. (L. Gasull, col.)
120. Al·luvions de l'Ebre, prop de Flix. 1914-1918. (HAAS, 1918b, 1924a, c, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
- * 121. Riu Ebre, a Ascó. (J. Armengol, col.)
- * 122. Riu Ebre, a Garcia. VIII-1979. (L. Gasull, col.)
123. Paùls dels Ports. I, IV-1977. (BECH, 1979.)
- * 124. Vora del riu Ebre, a Xerta. Conquilles buides. IV-1983. (F. Villamayor, leg.)

- * 125. Vores exposades al corrent, illa de Bitem. Conquilles buides. VII-1985.
- * 126. Riu Ebre, a Tortosa. (J. Bot. col.).
- * 127. Amposta. Canal de la Dreta. (ESCOBAR, 1985.) III-1985 (R. Balada, com. pers.) VII-1985.
- * 128. Amposta. Canal de l'Esquerra. (R. Balada, com. pers.).
- 129. Sant Carles de la Ràpita. (HAAS, 1919, 1929.)
- * 130. Sant Carles de la Ràpita. Canal Marítim. III-1978 (M. Bech, col.). IV-1982.
- * 131. Sant Carles de la Ràpita. Sèquia La Paca. II-1978. (L. Gasull, col.). III-1978. (M. Bech, col.).
- * 132. Sant Carles de la Ràpita. Arrossar vora el canal al nord del port. VIII-1983. (A. Orozco, col.).
- * 133. Camarles. Arrossars quasi secs uns 3 kms al sud del poble. III-1982.
- * 134. Camarles. Primer canal a llevant del poble, entre fang i pedres. XII-1978. Mortalitat en massa per contaminació el IV-1982.
- * 135. Camarles. Segon canal a llevant del poble, amb força corrent i fons de fang i sorra. IV-1982. Mortalitat en massa per contaminació el IV-1983. I-1988.
- * 136. Tercer canal entre Jesús i Maria i l'Aldea. Fons de fang, excepte sota el pont, on queda una mica d'aigua i hi ha més individus. I-1989.
- * 137. Deltebre. Sèquia de ciment petita, a la vora del Centre d'Informació del Parc Natural del Delta de l'Ebre, amb bastant corrent i una mica de sediment llimós retingut entre algues filamentoses abundants. VII-1985.
- * 138. L'Enveja. Fons fangós d'un canalet gairebé sec. XII-1978, IV-1979.
- * 139. L'Enveja. Vora de canal prop del poble. IV-1982.
- * 140. Canal de la Dreta, uns 3 km a l'est de l'Enveja. IV-1982.
- * 141. Jesús i Maria. Arrossars quasi secs 1 km al nord del poble. IV-1982.
- * 142. Illa de Mar. Arrossars gairebé secs. IV-1982.
- * 143. Canal de l'Esquerra, a 3 km de la desembocadura. I-1988.

CONCA DE LA NOGUERA RIBAGORÇANA

- 144. Estany Llebre. (VALLEDOR DE LOZOYA, 1980.)

- 145. Estany Llong. (VALLEDOR DE LOZOYA, 1980.)
- 146. Estany Redó. (VALLEDOR DE LOZOYA, 1980.)
- * 147. Caldes de Boí. Bassa gran i poc profunda davant del balneari superior. Fons de llim molt fi amb detritus vegetals. VIII-1984.
- 148. Font del Sot del Pinell, al Portellet del Montsec. (BOFILL, 1909; BOFILL & HAAS, 1920a; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
- * 149. Embassament de Santa Anna. (C. Comes, com. pers.)
- * 150. Riu Noguera Ribagorçana per sota de l'embassament de Santa Anna. Mortalitat en massa deguda a pesticides cap al 1980. (C. Comes, com. pers.)

CONCA DE LA NOGUERA PALLARESA

- 151. Estany d'Amitges. (VALLEDOR DE LOZOYA, 1980.)
- 152. Estany de la Llosa d'Avall. (VALLEDOR DE LOZOYA, 1980.)
- 153. Llac sense nom, a l'oest i per sobre de l'estany Negre de la Coma d'Amitges, prop del Portarró d'Espot, Aiguestortes. VIII-1958, VII-1959. (KUIPER, 1961, 1974; ALTIMIRA, 1965.)
- 154. Estany Ratera. (VALLEDOR DE LOZOYA, 1980.)
- 155. Llac de Sant Maurici. (VALLEDOR DE LOZOYA, 1980.)
- 156. Portarró d'Espot, Torrent de Sant Maurici. 1958. (KUIPER, 1961.)
- 157. Font entre Esterrí i Isil. (BOFILL & HAAS, 1920b; HAAS, 1925, 1926, 1929.)
- 158. Barranc d'Arest, Vall Ferrera. VII-1963. (VILELLA, 1965.)
- 159. Font de la Cabana Vella, Vall Ferrera. VII-1963. (VILELLA, 1965.)
- 160. Barranc de les Comes de Rubió, Sant Joan de l'Erm. 1916, 1917. (NAVÀS, 1916; BOFILL & HAAS, 1920b; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
- * 161. Gerri de la Sal. Font de Sant Eloi, camí de Peramea. En dolls molt petits formats per l'esquitx del petit salt d'aigua. Fang argilós. VIII-1984.
- * 162. Gerri de la Sal. Font de la Figuereta. Fons llimós de la pica. VIII-1984.
- 163. Estany de Montcortés. De 0 a 0,5 m de profunditat. (BOFILL & HAAS,

- 1920b; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
164. Estany de Montcortés. De 2 a 3 m de profunditat. (BOFILL & HAAS, 1920b; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
165. Estany de Montcortés. De 6 a 8 m de profunditat. (BOFILL & HAAS, 1920b; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
166. Estany de Montcortés. De 8 a 10 m de profunditat. (BOFILL & HAAS, 1920b; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
167. Estany de Montcortés. De 15 a 17 m de profunditat. (BOFILL & HAAS, 1920b; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
168. Estany de Montcortés. De 20 a 24 m de profunditat. (BOFILL & HAAS, 1920b; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
169. Estany de Montcortés. De 26 a 30 m de profunditat. (BOFILL & HAAS, 1920b; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
170. Pobra de Segur. Font de l'Oliva, al vessant nord de la muntanya de Claverol. (BOFILL & HAAS, 1920b; HAAS, 1925, 1926.)
171. Pobra de Segur. 1918. (BOFILL & HAAS, 1920b; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
- * 172. Congost de Terradets. Font de les Bagasses. Fons llimós de la pica. VIII-1984.
- * 173. Embassament de Camarasa. 1978. (J. Pallejà, com. pers.)
- HAAS, 1925, 1926, 1929; FAVRE, 1943; KUIPER, 1961.)
- * 181. Banyes de Sant Vicenç. Canalet que baixa del balneari, prop de l'aiguabarreig amb el Segre. Fons llimós de les vores. VIII-1984.
182. Estanys de Pessons. (MARGALEF, 1952; KUIPER, 1961.)
- * 183. Estany d'Engolasters. Conquilles buides a la vora. IX-1982. (J. Cadevall, col.)
- * 184. Andorra la Vella. Rec de l'Obac. IX-1982. (J. Cadevall, col.)
- * 185. Organyà. Bassa de rec prop de Fontanet. VIII-1988.
186. Organyà. Font de l'Hostal Nou. VIII-1961. (ALTIMIRA, 1963.)
- * 187. Els Prats de Carreu. Bassa ampla i poc fonda, amb caròfits, a la font. VIII-1988.
188. Riu Senill, prop de l'aiguabarreig amb el Segre. Fons fangós. Introduïts per J. Maluquer el 1902, procedents del riu Sió. (MALUQUER, 1904; HAAS, 1917b; BOFILL & HAAS, 1920c.)
189. Riu Sió. (MALUQUER, 1904, 1916; HAAS, 1917b, 1929; BOFILL & HAAS, 1920c; VILELLA, 1967.) Riu Sió a Agramunt. 1978. (G. Rovira, col.)
190. Vores d'un torrent tributari del riu Sió, a Balaguer. VIII-1961. (ALTIMIRA, 1963.)
- * 191. Riu Sió a Balaguer. (J. Bot, col.)
- * 192. Sant Llorenç de Montgai. Fons de l'embassament, quasi sec. Fons fangós prop de la presa. III-1981. (J. Pallejà, leg.)
193. Linyola. (BECH, 1974.)
- * 194. La Fuliola. Rabeig fangós d'un canalet prop del poble. III-1979.
- * 195. Riu Corb, a Bellvis. 1978. (E. Boguñà, col.) I-1988.
- * 196. Riu Carp, a Vilanova de la Barca. XI-1978. (E. Boguñà, col.)
197. Els Alamús. Bassa i fasseres de Cal Carreter. (BECH, 1974.)
198. Els Alamús. Sèquia de la Mallola. (BECH, 1979.)
199. Canal d'Urgell i la seva derivació dels Alamús. (BECH, 1974.)
- * 200. Canal d'Urgell, a Bell-lloc. (J. Bot, col.)
- * 201. Canal d'Urgell, a Lleida. (J. Bot, col.)
- * 202. Riu Segre, a la Mitjana, Lleida. (M. del Barrio, com. pers.)

CONCA DEL SEGRE

174. Estany de la Comassa d'Avall. Fons de fang, a la vora. (KUIPER, 1964.)
175. Estany Negre Superior. Fons de fang entre pedres i còdols, a la vora. (KUIPER, 1964; COMBES *et al.*, 1971.)
176. Estany del Racó: mulleres. (KUIPER, 1964.)
177. Estany Font Vives. Fons de fang entre *Equisetum*, a la vora. (KUIPER, 1964, 1966a; COMBES *et al.*, 1971.)
178. Estany de les Granotes del Porter. (KUIPER, 1966a; CASTAGNOLO *et al.*, 1980.)
179. Caldegàs. (KUIPER, 1961.)
180. Puigcerdà. (BOFILL & HAAS, 1920c;

CONQUES INTERMITENTS DEL BAIX CAMP

203. Entre Colldejou i Llaberia. 1959. (KUIPER, 1961.)
* 204. Riera d'Alforja, a la Riera (les Borges del Camp). VII-1983. (A. Orozco, col.)

CONCA DEL FRANCOLÍ

205. Olles poc profundes en el curs del riu Francolí, molt a prop de la Riba. VIII-1961. (KUIPER, 1961; ALTIMIRA, 1963.)
* 206. La Riba. Rec sobre el Clot d'en Goda. IV-1984. (J. Cadevall, col.)
207. Riu Brugent, a Farena. VII-1976. (BECH, 1979.)
208. Tarragona. (AZPEITIA MOROS, 1933.)

CONCA DEL GAIA

- * 209. Riu Gaià, a la verneda de Santes Creus. Fons de fang entre *Potamogeton*. IX-1979.

CONQUES LITORALS DEL TARRAGONÈS I EL BAIX PENEDES

- * 210. Torredembarra. (A. Bofill, col.)
* 211. La Joncosa de Montmell. (A. Bofill, col.)

CONCA DEL FOIX

- * 212. Barranc de Cal Soler Roset, aigua amunt del pont de la carretera de Pontons a Santes Creus. I-1983. (cf. PRAT *et al.*, 1985.)
* 213. Riera de Pontons, abans de Sant Martí Sarroca. I-1983. (cf. PRAT *et al.*, 1985.)
214. Montmell. Font del Lleó. VI, VII-1976. (BECH, 1979.)
215. Montmell. Font de la Mina. VI, VII-1976. (BECH, 1979.)
216. Montmell. Sèquia de les fonts de la Mina i del Lleó a Aiguaviva, entre plantes aquàtiques i sorra. VI, VII-1976. (BECH & FERNÁNDEZ, 1980.)

CONCA DEL LLOBREGAT

217. Tossa d'Alp. (BOFILL & HAAS, 1920d; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)

218. Bagà. (BOFILL & HAAS, 1920d.)
219. Guardiola. (ROSALS, 1913; BOFILL & HAAS, 1920d; KUIPER, 1961.)
220. Pont de Raventí (Cercs). (BOFILL & HAAS, 1920d; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
221. Al·luvions de la riera de Can Llop, Gironella. 1918. (BOFILL & HAAS, 1920d; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
* 222. Riu Llobregat, a Balsareny. Rabeig amb macròfits. Exemplars joves sobre *Potamogeton*. V-1982. (N. Prat *et al.*, leg.; MARGALEF, 1983.) Desaparegut amb la riuada de l'octubre de 1982.
* 223. Torrent de Reixac, Mura. II-1982. (J. Cadevall, col.)
* 224. Riera de l'Hospital, prop de Montmajor. Conquilla entre les pedres de la riera. VII-1984. (M. Gorchs, col.)
225. Montserrat. (BOFILL & HAAS, 1920d.)
226. Rubí. (BOFILL, 1888; BOFILL & HAAS, 1920d; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
* 227. Riera de Vil·la Joana, Collserola. Fons de pedretes d'esquist. XII-1977.
228. Prat de Llobregat. (MALUQUER, 1902a; BOFILL & HAAS, 1920d.) V-1934. (J.B. Aguilar-Amat, col.)
* 229. Canal vorejant el camí de la Ricarda. V-1985. (A. Orozco, col.)
* 230. Al·luvions de la riera prop de la Ricarda. I-1984. (J. Cadevall, col.)
231. Al·luvions del Llobregat, a la desembocadura. (ZULUETA, 1904.) I-1919. (BOFILL & HAAS, 1920d.)
232. Rodalies de la Farola del Llobregat. (ALTIMIRA, 1969.)
* 233. Riera dels Canyars a Can Llong, Gavà. Fang argilós en un toll petit. X-1980.
* 234. Canal a les Filipines. VI-1985. (L. Dantart, col.)
235. Castelldefels. Sèquia de les Botigues. 1919, 1929. (BOFILL & HAAS, 1920d; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
236. Estany del Remolà. (BOFILL & HAAS, 1920d; ALTIMIRA, 1969.)
237. Sèquies i canals propers a l'estany de la Podrida. III, VI-1965, V-1967. (ALTIMIRA, 1969.)
238. Can Tunis. (BOFILL & HAAS, 1920d; KUIPER, 1961; ALTIMIRA, 1969.)
239. Rodalies de l'ermita de Bellvitge. (ALTIMIRA, 1969.)

240. Hipòdrom. (BOFILL & HAAS, 1920d.)
 241. Entre l'Hipòdrom i la boca del Llobregat. (BOFILL & HAAS, 1920d.)
 * 242. Riu Anoia, a Sant Pere de Copons. VI-1985. (PRAT *et al.*, 1983; *cf.* PRAT *et al.*, 1982.)
 * 243. Riu Anoia, al berenador a la vora de la carretera de Veciana. XII-1979. (PRAT *et al.*, 1983; *cf.* PRAT *et al.*, 1982.)
 244. Capellades. (ROSALS, 1914; BOFILL & HAAS, 1920d.)
 245. Piera. (BOFILL & HAAS, 1920d; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)

CONCA DEL BARCELONÈS

- * 246. Montjuïc. Entre la Fundació Miró i la Font del Gat. III-1983. (J. Cadevall, col.)
 * 247. Barcelona. (CLESSIN, 1873; CHÍA, 1887; BOFILL, 1888; DROUET, 1893; HAAS, 1917b, 1929; BOFILL & HAAS, 1920d; KUIPER, 1961; A. Bofill, col.)
 248. Camp de la Bota (Barcelona). (BOFILL *et al.*, 1921.)

CONCA DEL BESÒS

- * 249. Sant Pere de Vilamajor. VIII-1920. (BOFILL *et al.*, 1921.)
 * 250. Hostalets de Balenyà. Font de la via del tren. I-1982. (A. Orozco & J. Cadevall, col.)
 * 251. Seva. Embassaments. III, IV-1982. (A. Orozco & J. Cadevall, col.)
 * 252. Seva. Estany petit entre els dos embassaments, IV-1982. (A. Orozco & J. Cadevall, col.)
 * 253. Seva. Canal paral·lel a l'embassament. III-1983. (A. Orozco & J. Cadevall, col.)
 * 254. Sant Jaume de Balenyà. Basses de reg grans prop del poble, camí de la font de Can Cassola. III-1983. (A. Orozco & J. Cadevall, col.)
 255. La Garriga del Vallès. (BOFILL *et al.*, 1921.)
 * 256. Castellterçol. Font abans d'arribar al poble. XII-1979. (PRAT *et al.*, 1983; *cf.* PRAT *et al.*, 1982.)
 * 257. Sant Quirze Safaja. Aiguabarreig de les dues rieres. VII-1985 (A. Orozco, col.)
 258. Sant Miquel del Fai. Rierol Rossinyol. (BOFILL *et al.*, 1921; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)

259. Sant Llorenç del Munt. (KUIPER, 1961.)
 260. Cerdanyola. (BOFILL, 1888; BOFILL *et al.*, 1921; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
 * 261. Ripollet. Rec de Can Pi, davant de Can Massot. VIII-1935. (L. Gasull, col.)
 262. Vallvidrera. (SALVAÑA, 1884; BOFILL *et al.*, 1921.)
 263. Vallvidrera. Font dels Mosqueters. II-1959. (ALTIMIRA, 1960; KUIPER, 1961.)
 264. Vallvidrera. Torrent de les Tres Serres. II-1959. (ALTIMIRA, 1960.)
 265. Sant Medir. Riera. II-1959. (ALTIMIRA, 1960.) III-1982. (J. Cadevall, col.)
 266. Embassament de Can Borrell (Sant Cugat del Vallès). IV-1959. (ALTIMIRA, 1960.)
 * 267. Riera de Can Borrell (Sant Cugat del Vallès). Al peu de l'embassament, fons de fang i grava de pissarra. II-1980.
 268. Boca del Besòs. (BOFILL, 1888; MALUQUER, 1902b; BOFILL *et al.*, 1921; HAAS, 1925, 1926, 1929; AZPEITIA MOROS, 1933; FAVRE, 1943; KUIPER, 1961.)
 269. Estany de Badalona. (BOFILL *et al.*, 1921.)

CONQUES DEL MARESME

270. Mataró. Basses de diversos molins fariners de la comarca. (SALVAÑA, 1889.)
 271. Calella. (BOFILL, 1888; BOFILL *et al.*, 1921.)

CONCA DE LA TORDERA

272. Montsoriu. (BOFILL *et al.*, 1921.)
 273. Arbúcies. (BOFILL *et al.*, 1921; HAAS, 1925, 1926, 1929; KUIPER, 1961.)
 * 274. Arbúcies. Fons llimós d'un embassament petit i curullat, en una fageda. X-1984. (C. Rosell & N. Prat, leg.)
 275. Regueró prop de la carretera d'Arbúcies. IV-1980. (BECH & FERNÁNDEZ, 1984.)
 276. Riu Tordera, a Hostalric. (CHÍA, 1893; DROUET, 1893; ROSALS, 1916; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921; J. Bot, col.)
 * 277. Sils. Rierol cabalós afluent de la riera

- de Santa Coloma. Conquilles buides. I-1978. (E. Boguñà, col.)
- * 278. Tordera. Canyissar a la vora de la carretera a la riba esquerra del riu Tordera, davant de l'entrada al poble. I-1978.
- * 279. Tordera. Aiguamolls de Can Estany, concentrats en una petita zona del balcar inundat. XII-1979.
280. Riu Tordera, a Tordera. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
- CONCA DEL RIDAURA**
281. Ridaura. (SALVAÑA, 1888; BOFILL *et al.*, 1921.)
- CONCA DEL TER**
282. Camprodon. La Farga. (MORER, 1878; BOFILL *et al.*, 1921.)
283. Camprodon. (SALVAÑA, 1888; CHÍA, 1893; BOFILL *et al.*, 1921.)
- * 284. Riu Ter, just després de Sant Joan de les Abadesses. XII-1983. (J. Armengol, com. pers.)
- * 285. Riu Ter, 5 km després de Sant Joan de les Abadesses, prop del Club Esportiu Ripollès. Fang entre pedres de la vora, molt poc profunda. X-1983.
286. Vall de Ribes. (ROSALS, 1916; BOFILL *et al.*, 1921; KUIPER, 1961.)
- * 287. Riu Freser, després del Balneari de Ribes de Freser. IX-1983. (J. Armengol, com. pers.)
288. Seva. Regueró de la font de la Serra. X-1982. (BECH & FERNÁNDEZ, 1984.)
- * 289. Sant Martí Sescorts. Rierol poc profund, amb fons de fang argilós als raubeigs, sota la carretera. X-1983.
290. Viladrau. Regueró proper a la Riera Major, i prop de l'Hostal La Borita. III-1980. (BECH & FERNÁNDEZ, 1984.)
291. Tavertet. La Feu. III-1955. (ALTIMIRA, 1960; KUIPER, 1961.)
- * 292. La Cellera de Ter. Sèquia. IX-1982. (A. Orozco, col.)
- * 293. Sant Hilari Sacalm. Can Roca. Font Serrat. (A. Bofill, col.)
294. Riera d'Osor, a Anglès. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
295. Anglès. (CHÍA, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
296. Anglès. Sèquia del molí Bonmatí. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
297. Riu Llàmena. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921; AZPEITIA MOROS, 1933.)
- * 298. Riu Llàmena, just després de Santa Maria de Llàmena. Morts a les vores. X-1983. (M.A. Puig, leg.)
299. Riu Ter, a Girona. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921; J. Bot, col.)
300. Girona. (FAGOT, 1892; CHÍA, 1916; DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
301. Rierols de la Devesa de Girona. (CHÍA, 1886; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
302. Riu Onyar, sèquia del molí Vives. Palol d'Onyar. (CHÍA, 1886; DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
303. Palol d'Onyar. Bassa del molí Vives. (CHÍA, 1886; HAAS, 1917b.)
304. Riu Onyar, al costat del cementiri de Girona. (DROUET, 1893; BOFILL *et al.*, 1921.)
305. Riu Onyar, a Girona. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
306. Riu Ter, al congost de Sant Julià de Ramis. (BARNOLA, 1915; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
- * 307. Sant Julià de Ramis. (J. Bot, col.)
308. Estany de Banyoles. (BOURGUIGNAT, 1865; ROSSMÄSSLER, 1856; ANÒNIM, 1880, 1881; BOFILL, 1888; FAGOT, 1892; CHÍA, 1893; DROUET, 1893; SIMPSON, 1900, 1914; HAAS, 1915, 1916, 1917b, 1924b, 1929, 1969; ROSALS, 1916; BOFILL *et al.*, 1921; MARGALEF, 1946, 1983; J. Bot, col.) 1973. (E. Boguñà, col.)
309. Estany de Banyoles. Vora sud, llim calcari molt fi entre *Phragmites* i *Carex* de 0,5 a 2 m de profunditat. IX-1981. (G.-VALDECASAS *et al.*, 1985.) IX-1981, IX-1982, X-1983, V-1985.
- * 310. Estany de Banyoles. Cubeta I (meridional), a l'extrem sud-occidental del llac, davant de l'estanyol del Vilar; llim calcari molt fi, a 5 m de profunditat. Gloquidis. II-1987. (M. Rieradevall, leg.)
- * 311. Estany de Banyoles. Cubeta I (meridional), prop de la vora occidental; llim calcari molt fi, a 12 m de profunditat. XI-1987. (M. Rieradevall, leg.)
- * 312. Estany de Banyoles. Cubeta I (meridional), a uns 150 m de la vora occidental; llim calcari molt fi, a 19 m de

- profunditat. I-1987. (M. Rieradevall, leg.)
- * 313. Estany de Banyoles. Cubeta I (meridional), a uns 150 m de la vora occidental; llim calcari molt fi, a 20 m de profunditat. II, III, IV, IX, X-1987. (M. Rieradevall, leg.)
 - * 314. Estany de Banyoles. Cubeta II (central), prop de la vora occidental; llim calcari molt fi, a 9 m de profunditat. IX-1986. (M. Rieradevall, leg.)
 - * 315. Estany de Banyoles. Cubeta II (central), prop de la vora occidental; llim calcari molt fi, a 19 m de profunditat. IX-1986, VI-1987. (M. Rieradevall, leg.)
 - * 316. Estany de Banyoles. Cubeta II (central), prop de la vora occidental; llim calcari molt fi, a 20 m de profunditat. III-1987. (M. Rieradevall, leg.)
 - * 317. Estany de Banyoles. Cubeta II (central), prop de la vora occidental; llim calcari molt fi, a 26 m de profunditat. IX-1986. (M. Rieradevall, leg.)
 - * 318. Estany de Banyoles. Cubeta III (oriental); llim calcari molt fi, a 12 m de profunditat. IX-1986. (M. Rieradevall, leg.)
 - * 319. Estany de Banyoles. Cubeta IV (septentrional), prop de la vora nord-occidental; llim calcari molt fi, a 8 m de profunditat. IX-1987. (M. Rieradevall, leg.)
 - * 320. Banyoles. Canalet del Laboratori Limnològic, a la riba sud-oest de l'estany. Fons de fang entre *Typha*. X-1983.
 - 321. Riu Ter, a Bordils. (BOFILL *et al.*, 1921.)
 - 322. Torroella de Montgrí. (BOFILL, 1888; CHÍA, 1893; DROUET, 1893; ROSALS, 1916; HAAS, 1917b, 1929; BOFILL *et al.*, 1921; AZPEITIA MOROS, 1933; J. Bot, col.)
 - * 323. L'Estartit. Canals a l'esquerra del Ter. (A. Garcia, com. pers.)
 - * 324. Desembocadura del riu Ter. Morts a la platja. 1975. (E. Boguñà, com. pers.)
 - 325. Empúries. (BOFILL, 1888; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)

CONCA DEL DARÓ

- 326. La Bisbal. (CHÍA, 1893, 1916; BOFILL *et al.*, 1921.)
- 327. Ullastret. (BOFILL *et al.*, 1921.)

- * 328. Riu Daró, a Serra Daró. 1978. (G. Rovira, col.)

CONCA DEL FLUVIÀ

- 329. Riu Fluvià i afluents. (SALVAÑA, 1888; CHÍA, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
- 330. Sant Privat d'Olot. (SALVAÑA, 1888; BOFILL *et al.*, 1921.)
- 331. Riu Fluvià. Pont-palanca prop de Sant Roc. (SALVAÑA, 1888; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
- * 332. Al-luvions del Fluvià, a Sant Roc d'Olot. IX-1983, III-1984, VI-1985.
- 333. Font Moixina, Olot. (ALTIMIRA, 1967.)
- 334. Riu Fluvià, a Olot. (CHÍA, 1893, 1916; DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921; J. Bot, col.)
- 335. Rabell, a Olot. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
- 336. La Canya, Olot. (SALVAÑA, 1888; BOFILL *et al.*, 1921.)
- 337. Castellfollit de la Roca. (SALVAÑA, 1888; CHÍA, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
- 338. La Pinya, Olot. (SALVAÑA, 1888; BOFILL *et al.*, 1921.)
- 339. Riu Llierca, a Tortellà. (SALVAÑA, 1888; DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
- 340. Sant Jaume de Llierca. (SALVAÑA, 1888; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
- 341. Liern. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
- 342. Argelaguer. (SALVAÑA, 1888; CHÍA, 1893; ROSALS, 1916; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
- * 343. Riu Ser, sota el pont de la carretera de Banyoles a Besalú. Morts a la vora, entre còdols. IX, X-1983, IV-1984, V-1985.
- * 344. Riu Fluvià, a l'Armentera. Conquilles buides. VII-1978. (E. Boguñà, col.)
- 345. Riera de Cuirana. (DROUET, 1893; ROSALS, 1916; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921.)
- * 346. Garrigàs. (A. Bofill, col.)

CONCA DE LA MUGA

- * 347. Riu Llobregat de la Muga, prop de Campmany. Fons de fang fi i profund. VII, VIII-1977. (E. Boguñà, col.)

348. Cabanes d'Empordà. (BOFILL, 1888; BOFILL *et al.*, 1921.)
349. Rec del Molí, al nord del Mas de les Garses. Vilanova de la Muga. X-1967. (ALTIMIRA, 1968.)
350. Sèquia propera al Mas de les Garses. Vilanova de la Muga. X-1967. (ALTIMIRA, 1968.)
351. Canal proper al Mas de les Garses. Vilanova de la Muga. V, X-1967. (ALTIMIRA, 1968.)
352. Entollaments contigus al Mas de les Garses. Vilanova de la Muga. V, X-1967. (ALTIMIRA, 1968.)
353. Canals de rec, camí al Mas de les Garses. Vilanova de la Muga. V, X-1967. (ALTIMIRA, 1968.)
354. Riu Muga, prop del Mas d'en Gaita. Vilanova de la Muga. X-1967. (ALTIMIRA, 1968, 1970.)
355. Riu Muga, sota el pont del ferrocarril, a Vilanova de la Muga. (ALTIMIRA, 1970.)
356. Lledó. (BOFILL *et al.*, 1921; HAAS, 1925, 1929; KUIPER, 1961.)
357. Riu Muga, a Castelló d'Empúries. (BOFILL, 1888; LOCARD, 1889; FAGOT, 1892; DROUET, 1893; HAAS, 1917b; BOFILL *et al.*, 1921; J. Bot, col.)
358. Riera de Castelló d'Empúries. (DROUET, 1893; HAAS, 1917b.)
359. Castelló d'Empúries, prop de la Garrigota. XI-1957, IV-1958. (ALTIMIRA, 1968.)
360. Castelló d'Empúries, Mas Batlle. V-1967. Mas Gou. X-1967. (ALTIMIRA, 1968.)
361. Recs d'aigua dolça amb abundant vegetació subaquàtica, aiguamolls de l'Alt Empordà. (ALTABA, 1980); Mas Gou, Molí Nou, Molí Vell. I, II, III-1979.
362. Aiguamolls de la Muga a Castelló d'Empúries. (J. Bot, col.) Valves aparellades als sediments de l'antic estany de Castelló d'Empúries. (ALTABA, 1980): 1978.

CONQUES DEL CAP DE CREUS I LA MARENDA

363. Estanys dels Valons, sobre Portvendres. (LOCARD, 1890b.)
364. La Massana, prop d'Argelers. (BOFILL, 1888.)
365. El Grau d'Argelers. (BOFILL, 1888; DROUET, 1889.)

CONCA DEL TEC

366. Ceret. (LOCARD, 1890b; FAGOT, 1892.)
367. Rierol de Banyuls dels Aspres. (FAGOT, 1892.)
368. Rierol de la Bassa. (FAGOT, 1892.)
369. Rierol de la Bassa Vella. (FAGOT, 1892.)
370. Rierol dels Quatre Casals. (FAGOT, 1892.)
371. Riu Tec, sota Elna, en un indret sorrenc. (AZPEITIA MOROS, 1933.)
372. Desembocadura del Tec. (LOCARD, 1890b.)
373. Riu Tec. (LOCARD, 1890b; FAGOT, 1892; GERMAIN, 1931; J. Bot, col.)

CONCA DE LA TET

374. Estany del Viver. (KUIPER, 1964, 1966a; COMBES *et al.*, 1971.)
375. Les Bulloses: mulleres. (KUIPER, 1964, 1966a; COMBES *et al.*, 1971.)
376. Estany de les Dunyes. (KUIPER, 1966a; COMBES *et al.*, 1971.)
377. Estany de les Dunyes. Vora amb *Carex*. (COMBES *et al.*, 1971.)
378. Estany de Sobirans. (KUIPER, 1966a.) A 5 m de profunditat. (COMBES *et al.*, 1971.)
379. Estany de Trebens Superior. 7,5 m de profunditat. (KUIPER, 1966a; COMBES *et al.*, 1971.)
380. Estany de Trebens Superior. 13,5 m de profunditat. (KUIPER, 1966a; COMBES *et al.*, 1971.)
381. Estany de Trebens Inferior. (KUIPER, 1966a.)
382. Estany de Castellar. 4,6 m de profunditat. (KUIPER, 1966a; COMBES *et al.*, 1971.)
383. Estany de Castellar. 15,6 m de profunditat. (KUIPER, 1966a; COMBES *et al.*, 1971.)
384. Estany de Castellar. 17,8 m de profunditat. (KUIPER, 1966a; COMBES *et al.*, 1971.)
385. Estany Ballul. Vora amb *Carex* i *Sparganium*. (COMBES *et al.*, 1971.)
386. Estany Ballul. Vora sense vegetació. (COMBES *et al.*, 1971.)
387. Estany Llong. (KUIPER, 1964, 1966a; CASTAGNOLO *et al.*, 1980.)
388. Estany Llong. Part N, curullada. Zona sense vegetació. (COMBES *et al.*, 1971.)
389. Estany Llong. Part N, curullada. Po-

blament de *Carex*. (COMBES *et al.*, 1971.)

390. Estany Llong. Part N, curullada. Poblament d'*Eriophorum*. (COMBES *et al.*, 1971.)
391. Rierol entre els estanys Llong i Llat. Poblaments de *Carex* i *Eriophorum*. (COMBES *et al.*, 1971.)
392. Estany Llat. Vora sense vegetació. (COMBES *et al.*, 1971.)
393. Estany Llat. Vora amb *Carex*. (COMBES *et al.*, 1971.)
394. Estany Llat. (ASTRE, 1922.) Vora amb *Eriophorum*. (COMBES *et al.*, 1971.)
395. Estany de la Comassa d'Amunt. Vora N, amb *Carex* i *Menyanthes*, seca a l'estiu. (COMBES *et al.*, 1971.)
396. Estany de la Comassa d'Amunt. Vora N, amb *Sparganium* i *Menyanthes*, fins a 1 m de profunditat. (COMBES *et al.*, 1971.)
397. Estany Sec. Vores amb *Carex*, *Menyanthes* i *Sparganium*. (COMBES *et al.*, 1971.)
398. Mulleres temporals («pozzines») prop dels estanys Negre Superior, de les Dunyes i Ballul. (COMBES *et al.*, 1971.)
399. Estany Negre Inferior. Fons de fang entre *Equisetum*, a la vora. (KUIPER, 1964, 1966a.)
400. Llac de Pradella. Fons de fang, a la vora. (KUIPER, 1964, 1966a.)
401. Pla dels Avellans: mulleres. (KUIPER, 1964.)
402. Llac de Carencà. (KUIPER, 1964, 1966a.)
403. Estany dels Rocs de la Grava. (KUIPER, 1966a.)
404. Gorges de Cadí, al Canigó. (COMPANYÓ, 1863; FAVRE, 1943; KUIPER, 1966, 1974; CASTAGNOLO *et al.*, 1980.)
405. Riu Baste, a Vernet. (AZPEITIA MORAOS, 1933.)
406. Rierol de Tuïr. (FAGOT, 1892; GERMAIN, 1931.)
407. Perpinyà. (BOFILL, 1888; LOCARD, 1890b; ORTMANN, 1913; FAVRE, 1943; J. Bot, col.)

CONCA DE L'AGLÍ

- * 408. Primer riuet entre Bompàs i Clairà. Fons de fang net, amb poc corrent i molts macrofits. Fauna acompanyant molt rica i variada. III-1979.
409. Pia. (FARINÉS *in* BOUBÉE, 1833; FARI-

NÉS, 1834; BOFILL, 1888; AZPEITIA MORAOS, 1933.)

CONCA DE L'AUDE

410. Estany de Balcerà. Fons detrític, a la vora. (KUIPER, 1964; COMBES *et al.*, 1971.)
411. Estany d'Aude. (KUIPER, 1966a.)

CONCA DE LA GARONA

- * 412. Arròs. Vora de la carretera, al peu d'un tallat 1 km al sud del poble; entollada permanent amb caràcies i molts animals aquàtics. VII-1984.

AGRAÏMENTS

Aquest treball no hagués estat possible sense la col·laboració desinteressada de moltes persones. En particular, del professor Ramon Margalef, director de la meua tesi de llicenciatura, de la qual aquest treball forma part. Vull igualment expressar el meu agraïment a Narcís Prat, Joan Armengol, Anna Traveset, Jordi Cadevall, Albert Orozco, Eduard Boguñà, Guillaume Rovira, Jaume Bot (q.e.p.d.), Maria Rieradevall i a tot el Departament d'Ecologia de la Universitat de Barcelona. La finalització d'aquest treball s'ha beneficiat del projecte de la DGICYT núm. PB88-0041.

BIBLIOGRAFIA

- AGUILAR-AMAT, J.B. de. 1928. Algunos moluscos fluviales del Reino de Valencia. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 28:113.
- ALONSO, M.R. 1975. El género *Psidium* Pfeiffer (Mollusca, Sphaeriidae) en la depresión de Granada (España). *Cuad. Cienc. Biol., Granada*, 4 (2): 97-104.
- ALTABA, C.R. 1980. Introducció a l'estudi dels moluscs dels aiguamolls de l'Alt Empordà. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 45 (Sec. Zool., 3): 31-36.
- ALTABA, C.R. 1986. *Els bivalves d'aigua dolça recents dels Països Catalans*. Tesis de Llicenciatura. Universitat de Barcelona.
- ALTABA, C.R. 1990. The last known population of *Margaritifera auricularia* (Bivalvia: Unionoida): A conservation priority. *Biol. Cons.* 52: 271-286.
- ALTABA, C.R. 1991a. Les nàiades (Mollusca: Bivalvia: Unionoida) dels Països Catalans. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 60 (Sec. Zool., 9): 23-44.

- ALTABA, C.R. 1991b. Els esferiïds (*Mollusca: Bivalvia: Sphaeriidae*) dels Països Catalans. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 60 (Sec. Zool., 9): 45-76.
- ALTABA, C.R. 1992. *Clave de identificación de los bivalvos de agua dulce de la Península Ibérica e Islas Baleares*. Asociación Española de Limnología.
- ALTABA, C.R. & TRAVESET, A. 1985. La malacologia als Països Catalans. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 50: 34-78.
- ALTIMIRA, C. 1960. Notas Malacológicas. Contribución al conocimiento de los moluscos terrestres y de agua dulce de Cataluña. *Misc. Zool.*, 1(2): 1-8.
- ALTIMIRA, C. 1963. Notas Malacológicas. *Misc. Zool.*, 1(5): 9-14.
- ALTIMIRA, C. 1967. Notas Malacológicas. (6) Datos sobre distribución geográfica de tres moluscos en Cataluña. *Misc. Zool.*, 2(2): 27.
- ALTIMIRA, C. 1965. Notas Malacológicas. (I) Moluscos interesantes del Parque Nacional de Aigües Tortes. *Misc. Zool.*, 2(1): 19-21.
- ALTIMIRA, C. 1968. Contribución al conocimiento de la fauna malacológica terrestre y de agua dulce de Gerona. *Misc. Zool.*, 2(3): 1-11.
- ALTIMIRA, C. 1969. Notas malacológicas, VIII. Moluscos del Delta del Llobregat. *Publ. Inst. Biol. Apl.*, 46: 91-105.
- ALTIMIRA, C. 1970. Notas malacológicas, XII. Presencia de *Anodonta anatina* (L.) en Cataluña. *Misc. Zool.*, 2(5): 7.
- ALTIMIRA, C. 1972. Contribución al conocimiento de la fauna malacológica terrestre y de agua dulce de Menorca. *Misc. Zool.*, 2(7): 1-3.
- ANÒNIM. 1880. Donatius per a lo Museu. *Bull. Ass. Exc. Cat.*, 2.
- ANÒNIM. 1881. Donatius al Museu. *Bull. Ass. Exc. Cat.*, 3: 72.
- ASTRE, G. 1922. Les mollusques des eaux lacustres pyrénéennes. *Bull. Soc. Hist. Nat. Toulouse*, 50: 11-47.
- AZPEITIA MOROS, F. 1933. Conchas bivalvas de agua dulce de España y Portugal. *Mem. Inst. Geol. Min. España*, 38 (1); (2)
- BARNOLA, J. 1915. (Citació en acta de sessions). *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 2: 119.
- BECH, M. 1974. Notas malacológicas, 3. Monografía de la fauna malacológica terrestre y de agua dulce de Alamús (Lérida). *Bol. R. Soc. Españ. Hist. Nat. (Biol.)*, 72: 129-144.
- BECH, M. 1979. Nuevas aportaciones al conocimiento de la fauna malacológica terrestre y de agua dulce de Cataluña. *Bol. R. Soc. Españ. Hist. Nat. (Biol.)*, 77: 157-171.
- BECH, M. 1983. Actualització de la fauna malacològica terrestre i d'aigua dolça de Catalunya, i la seva posició sistemàtica. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 49 (Sec. Zool., 5): 19-30.
- BECH, M. & FERNÁNDEZ, G. 1980. Faunula malacològica de Montmell (Tarragona). *Bol. R. Soc. Españ. Hist. Nat. (Biol.)*, 78.
- BECH, M. & FERNÁNDEZ, G. 1984. Contribució al coneixement de la fauna malacológica del Massís del Montseny. *Misc. Zool.*, 8: 51-62.
- BOFILL, A. 1888. *Catálogo de la colección conchiliológica que fué de D. Francisco Martorell y Peña*. Barcelona.
- BOFILL, A. 1909. El Noguera Ribagorçana «vallis clausa» malacològicament considerado. *Act. Mem. I Congr. Nat. Esp., Zaragoza*: 190-206.
- BOFILL Y POCH, A. 1915. Notas acerca de la fauna malacológica española. *Mem. R. Acad. Cienc. Barcelona*, 3a. ép, 12: 1-3.
- BOFILL, A. & HAAS, F. 1920a. Estudi sobre la malacologia de les valls pirenaïques, II. Vall del Noguera Ribagorçana. *Treb. Mus. Ciènc. Nat. Barcelona*, 3: 1-99.
- BOFILL, A. & HAAS, F. 1920b. Estudi sobre la malacologia de les valls pirenaïques, III. Vall del Noguera Pallaresa. *Treb. Mus. Ciènc. Nat. Barcelona*, 3: 105-220.
- BOFILL, A. & HAAS, F. 1920c. Estudi sobre la malacologia de les valls pirenaïques, IV. Vall del Segre i Andorra. *Treb. Mus. Ciènc. Nat. Barcelona*, 3: 225-375.
- BOFILL, A. & HAAS, F. 1920d. Estudi sobre la malacologia de les valls pirenaïques, V. Conca del Llobregat. *Treb. Mus. Ciènc. Nat. Barcelona*, 3: 381-831.
- BOFILL, A., HAAS, F. & AGUILAR-AMAT, J.B. 1921. Estudi sobre la malacologia de les Valls Pirenaïques, VI. Conques del Besòs, Ter, Fluvià, Muga i litorals intermitges. *Treb. Mus. Ciènc. Nat. Barcelona*, 2: 837-1241.
- BOUBÉE, J. 1833. Mollusques zoophytes. *Bull. Hist. Nat. France.*, 1: 27.
- BOURGUIGNAT, M.R.J. 1863-1868. *Mollusques nouveaux, litigieux ou peu connus*. 1e. Centurie. Paris.
- BOYCOTT, A.E. 1936. Habitats of fresh-water Mollusca in Britain. *J. Anim. Ecol.*, 5: 116-186.
- CASTAGNOLO, L., FRANCHINI, D. & GIUSTI, F. 1980. Bivalvi (Bivalvia). *Guida per il riconoscimento delle specie animali delle acque interne italiane*, 10. C.N.R.S. Verona.
- CHÍA, M. 1886. *Catálogo de los moluscos testáceos terrestres y fluviales de la comarca de Gerona*. Paciano Torres. Gerona.
- CHÍA, M. 1887. *Nota de los moluscos terrestres y de agua dulce de los alrededores de Barcelona*.
- CHÍA, M. 1893. *Moluscos terrestres y de agua dulce de la provincia de Gerona*. Tipografía del Hospicio Provincial de Gerona.
- CHÍA, M. 1916. La fauna malacològica de la provincia de Gerona. *Publ. Col. Méd. Prov. Gerona*.
- CLESSIN, J. 1873. Zur Kenntniss unserer Pisidien. *Malak. Bl.*, 20: 21-30, 83-92.
- COMBES, C., KUIPER, J.G.J. & DE STEFANO, Y. 1971. Écologie des espèces du genre *Pisidium* Pf. (Mollusques, Sphaeriidae) dans les étangs du Carlit (Pyrenées). *Terre Vie*, 25: 96-131.
- DROUET, H. 1888. Unionidés nouveaux. *J. Conchyl.*, 36: 103-114.
- DROUET, H. 1893. Unionidae de l'Espagne. *Mém. Acad. Dijon*, 6 (4): 1-90.
- ESCOBAR I ARCAESE, J. 1985. La fauna conchiliològica dels canals del Baix Ebre. *Bulleti Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord*, 1 (1): 28-35.
- FAGOT P. 1892. Histoire malacologique des Pyrénées françaises et espagnoles. *Bull. Soc. Ramond, Bagnères-de-Bigorre*, 1-156.
- FARINÉS, J. 1834. Description de trois espèces nouvelles de coquillages vivantes du département des Pyrénées-Orientales. *Bull. Soc. phil. Perpignan*, 3: 29. *Ann. Sc. Nat.*, 2 (2): 118.
- FAVRE, J. 1943. Révision des espèces de *Pisidium* de la collection Bourguignat du Muséum d'Histoire Naturelle de Genève. *Rev. suisse Zool.*, 50 (suppl.): 1-64.
- GASULL, L. 1965. Algunos moluscos terrestres y de agua dulce de Baleares. *Bol. Soc. Hist. Nat. Baleares*, 11: 7-161.
- GASULL, L. 1971. Fauna malacològica de las aguas dulces y salobres del sudeste ibérico. *Bol. Soc. Hist. Nat. Baleares*, 16: 23-94.

- GASULL, L. 1981. Fauna malacològica terrestre y de agua dulce de la provincia de Castellón de la Plana. *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 25: 55-101.
- GERMAIN, L. 1931. Mollusques terrestres et fluviatiles. *Faune de France*, 21-22. Lechevalier. Paris.
- GRAELLS, M. 1846. *Catálogo de los moluscos terrestres y de agua dulce observados en España*.
- G.-VALDECASAS, A., ALTABA, C.R. & TRAVESSET, A. 1985. *Unionicola ypsilophora* (Bonz), a water mite new to the Iberian Peninsula. *Spixiana*, 8 (1): 73-74.
- HAAS, F. 1915. Spanischer Brief, 2. *Nachr. Bl. Deutsch. Mal. Ges.*, 47: 3-17.
- HAAS, F. 1916. Die Najaden des See von Banyoles. *Treb. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 2: 9-22. (versió catalana: 23-31).
- HAAS, F. 1917a. Estudios sobre las náyades del Ebro. *Bol. R. Soc. Arag. Cienc. Nat.*, 16: 71-82.
- HAAS, F. 1917b. Estudio para una monografía de las náyades de la Peninsula Ibérica. *Anuari de la Junta de Ciències Naturals*, 2 (2): 131-190.
- HAAS, F. 1918a. Las Náyades de la Albufera de Valencia. *Anal. Inst. Gen. Técn. Valencia*, 9: 1-53.
- HAAS, F. 1918b. Alguns mol-luscs terrestres i de aigua dolça de la provincia de Tarragona. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 18: 139-143.
- HAAS, F. 1919. *Rhombunio littoralis* de la desembocadura del Ebro. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 19: 42.
- HAAS, F. 1922. Vier Wochen an der Albufera von Valencia. Tagebuchblätter eines Zoologen. *Naturwiss. Beob.*, 5: 1-15.
- HAAS, F. 1924a. Contribució a la malacofauna de la conca inferior del Ebre. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 24 (2a sèr., 4): 48-63.
- HAAS, F. 1924b. Anatomische Untersuchungen an europäischen Najaden. I. *Arch. Moll.*, 56: 66-82.
- HAAS, F. 1924c. Beitrag zur Molluskenfauna des unteren Erbrogebietes. *Arch. Moll.*, 56 (4): 137-160.
- HAAS, F. 1925. Beiträge zur Molluskenfauna Kataloniens. Zusätze und Berichtigungen. *Arch. Moll.*, 57: 234-240.
- HAAS, F. 1926. Contribució a la malacofauna catalana. Adiciones y rectificaciones. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 26 (2a. sèr., 6): 60-65.
- HAAS, F. 1929. Fauna malacològica terrestre y de agua dulce de Cataluña. *Trab. Mus. Cienc. Nat. Barcelona*, 13: 1-491.
- HAAS, F. 1940. A tentative classification of the palearctic unionids. *Zool. ser. Field Mus. Nat. Hist.*, 24 (11): 115-141.
- HAAS, F. 1969. Superfamilia: Unionacea. *Das Tierreich*, 88. Gruyter. Berlin.
- JAECKEL, S. sen. 1952. Die Mollusken der Spanischen Mittelmeer-Inseln. *Mitt. Zool. Mus. Berlin*, 28: 53-143.
- JIMÉNEZ, J. & MARTÍNEZ-LÓPEZ, F. 1988. Distribució y composició específica de la malacofauna del riu Júcar. *Limnetica*, 4: 9-18.
- KOBELT, W. 1882. Excursionen in Spanien. *Jahrb. Deutsch. Malak. Ges.*, 10: 73-170.
- KUIPER, J.G.J. 1960. Révision des psidies portugais de la collection Locard. *J. Conchyl.*, 100 (3): 97-106.
- KUIPER, J.G.J. 1961. Contribution à la connaissance des espèces de *Pisidium* vivant en Espagne. *Basteria*, 25 (4-5): 54-67.
- KUIPER, J.G.J. 1963. Hauptzüge der Verbreitung des Genus *Pisidium* in Europa. *Arch. Moll.*, 92 (5/6): 247-252.
- KUIPER, J.G.J. 1964. Sur la présence des espèces du genre *Pisidium* dans les eaux lacustres des Pyrénées-Orientales. *Vie Milieu*, 15: 677-685.
- KUIPER, J.G.J. 1966a. La distribution des espèces vivantes du genre *Pisidium* C. Pf. en France. *J. Conchyl.*, 105: 181-215.
- KUIPER, J.G.J. 1966b. Les espèces africaines du genre *Pisidium*, leur synonymie et leur distribution (Mollusca, Lamellibranchiata, Sphaeriidae). *Ann. Mus. Roy. Afr. Centr.*, sér IN-8, *Sc Zool.*, 151: 1-78.
- KUIPER, J.G.J. 1974. Die Psidien der Hochalpen-gewässer. *Arch. Moll.*, 104 (1/3): 1-27.
- KUIPER, J.G.J. 1981. The distribution of *Pisidium tenuilineatum* Stelfox and *Pisidium amandalei* Prashad in the Mediterranean area. *Basteria*, 45: 79-84.
- LOCARD, A. 1889. *Contribution à la faune malacologique française, XIII. Révision des espèces françaises appartenant aux genres Margaritana et Unio*. Paris.
- LOCARD, A. 1890a. Sobe la multiplicidad de especies de náyades. *Crón. Cient.*, 13: 417-421.
- LOCARD, A. 1890b. *Contribution à la faune malacologique française, XIV. Révision des espèces françaises appartenant aux genres Pseudanodonta et Anodonta*. Paris.
- MALUQUER, J. 1902a. Mol-luscs fluvials del Prat del Llobregat. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 2: 52.
- MALUQUER, J. 1902b. Mol-luscs terrestres i d'aigua dolça de la desembocadura del Besòs. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 2: 54-55.
- MALUQUER, J. 1904. Mol-luscs terrestres i d'aigua dolça, recollits en la comarca d'Artesa de Segre. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 1-2: 33-42.
- MALUQUER, J. 1916. (Citació en acta de sessions). *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 9: 145.
- MARGALEF, R. 1946. Materiales para el estudio de la biología del lago de Bañolas (Gerona). *Publ. Inst. Biol. Apl.*, 1: 27-78.
- MARGALEF, R. 1952. La vida en las aguas dulces de Andorra. *Publ. Inst. Biol. Apl.*, 23.
- MARGALEF, R. 1953. Materiales para la hidrobiología de la isla de Mallorca. *Publ. Inst. Biol. Apl.*, 24: 123-137.
- MARGALEF, R. 1983. *Limnología*. Omega. Barcelona.
- MORER, J. 1878. *Historia de Camprodon*.
- NAVÁS, L. 1916. Excursiones científicas por Andorra y Norte de España. *Ibérica*, 3 (154): 377-379.
- NÖBRE, A. 1930. *Moluscos terrestres, fluviais e das aguas salobras de Portugal*. Minist. Agric. Pôrto.
- ODHNER, N.H. 1929. Die Molluskenfauna des Täkern. *Sjön Täkerns Fauna och Flora*, 8. Almqvist & Wiksells. Stockholm.
- ORTMANN, A.E. 1913. Studies in najades. *Nautilus*, 27: 88-91; 28: 20-22, 28-34, 41-47.
- PAUL, P. 1982. An annotated check-list of the non-marine Mollusca of the Pytiuse Islands, Spain. *J. Conchol.*, 31: 79-86.
- PRAT, N., PUIG, M.A., GONZÁLEZ, G. & TORT, M.J. 1982. Predicció i control de la qualitat de les aigües dels rius Besòs i Llobregat, I. Els factors físics i químics del medi. *Estudis i monografies del Servei del Medi Ambient de la Diputació de Barcelona*, 6: 1-206.
- PRAT, N., PUIG, M.A., GONZÁLEZ, G. & TORT, M.J. 1983. Predicció i control de la qualitat de les aigües dels rius Besòs i Llobregat, II. El problema faunístic i la seva relació amb la qualitat de les aigües. *Estudis i monografies del Servei del Medi Ambient de la Diputació de Barcelona*, 9: 1-165.
- PRAT, N., GONZÁLEZ, G., MILLET, X. & PUIG, M.A. 1985. El riu Foix: entre l'eixutesa i la contaminació.
- ROSALS, J. 1913. Mol-luscs terrestres i fluviatils de Guardiola (Alt Bergada). *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*,

- 13: 106-109.
- ROSALS, J. 1914. Contribució a la fauna malacològica de la vall del Anoya. Molluscs de Capellades. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 14: 143-145.
- ROSALS, J. 1916. Contribució a la fauna malacològica de la província de Girona. *Treb. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 2: 33-52.
- ROSSMÄSSLER, E.A. 1835-1859. *Iconographie der Land- und Süßwasser-Mollusken, mit vorzüglicher Berücksichtigung ders europäischen noch nicht abgebildeten Arten*. I-III.
- SALVAÑA, J.M. 1884. Introducción a la fauna malacològica de Vallvidrera y catálogo razonado de los moluscos testáceos, terrestres y fluviales del territorio. *Mem. R. Acad. Cienc. y Art. Barcelona*, 2a. ép, 1 (7): 375-433.
- SALVAÑA, J.M. 1888. Contribució a la fauna malacològica de los Pirineos catalanes, o sea descripción de la comarca de Olot. *An. Soc. Españ. Hist. Nat.*, 17: 75-132.
- SALVAÑA, J.M. 1889. *Flora y fauna de Mataró y su zona*.
- SERVAÏN, G. 1880. *Étude sur les mollusques recueillis en Espagne et en Portugal*. Saint Germain.
- SIMPSON, C.T. 1900. Synopses of the naiades, or pearly fresh-water mussels. *Proc. U. S. Nat. Mus.*, 22: 501-1044.
- VALLEDOR DE LOZOYA, A. 1980. Fauna malacològica de los lagos montanos del Pirineo y Sistema Central. *Bol. R. Soc. Españ. Hist. Nat. (Biol.)*, 78: 403-415.
- VILELLA, M. 1965. Notas malacològicas. III. Faunula malacològica de Vall Ferrera. *Misc. Zool.*, 2: 23-29.
- VILELLA, M. 1967. Notas malacològicas. *Misc. Zool.*, 2 (2): 17-21.
- ZULUETA, A. DE 1904. Excursió a la desembocadura del Llobregat. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 4: 75-78.

Nota afegida en premsa. Trobant-se en premsa aquest treball ha aparegut l'obra de M. Bech titulada «Fauna malacològica de Catalunya. Molluscs terrestres i d'aigua dolça». (*Treb. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 12: 1-229). No s'ha intentat incloure l'obra esmentada en aquesta compilació, atès que la majoria de les escasses citacions de bivalves que conté provenen d'una selecció molt parcial de la bibliografia. De les nou citacions pretesament originals que hom hi pot trobar, tres (les referents a *Sphaerium lacustre*, *Pisidium obtusale* i *P. nittidum*) pertanyen en realitat a una versió anterior i registrada del present treball (ALTABA, 1986); les sis citacions restants haurien estat incloses aquí com a identificacions dubtoses. Deixo per a una propera nota un comentari crític de l'esmentada monografia.